

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

**na Wydziale Prawa i Administracji
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
dokonanej w dniach 11 - 13 grudnia 2013 r.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Paweł Chmielnicki - członek PKA

członkowie:

- **prof. dr hab. Stanisław Wrzosek - członek PKA**
- **dr hab. Maria Próchnicka - członek PKA, ekspert ds. jakości PKA**
- **dr Piotr Sitniewski - ekspert PKA**
- **dr Józef Szymeczek - ekspert PKA**
- **Piotr Piasecki – ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców**
- **mgr Edyta Lasota – Belżek - ekspert ds. formalno – prawnych PKA**
- **Ludwika Nowak - ekspert PKA, przedstawiciel studentów**

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy dokonywała oceny instytucjonalnej w wizytowanej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni. Wizytacja została przeprowadzona z w związku z upłynięciem okresu na jaki została wydana ocena na kierunku „prawo” przy jednoczesnym spełnianiu przez jednostkę warunków wynikających z art. 48a ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację członkowie Zespołu Oceniającego (ZO) poprzedzili zapoznaniem się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z Władzami Uczelni i Wydziału, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez Władze Wydziału, otrzymał od Władz Wydziału dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził spotkania ze studentami, doktorantami, kierownictwem studiów doktoranckich i studiów podyplomowych, przedstawicielami pracodawców, nauczycielami akademickimi oraz przedstawicielami administracji Wydziału.

Władze Uczelni i Wydziału zapewniły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia realizowana przez jednostkę*

1) Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia

Wydział Prawa i Administracji UKSW (dalej w tekście: Wydział) posiada sformułowaną strategię swojego rozwoju. „Strategia Rozwoju WPiA UKSW na lata 2012 – 2016” została przyjęta uchwałą Rady Wydziału w dniu 13 listopada 2012 r. (uchwała nr 33/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Wydziału Prawa i Administracji UKSW na lata 2012 – 2016). Przyjęta strategia uwzględnia misję Wydziału, która jest zbieżna z misją całego Uniwersytetu. Misja UKSW została sformułowana w Uchwale Nr 80/2011 Senatu UKSW z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia Misji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W Misji UKSW wskazane zostało, że: „*Celem Uniwersytetu jest wszechstronne kształcenie zgodne z ideą integralnego rozwoju człowieka, które uwzględnia perspektywę nauki i wiary oraz umożliwia pełne zrastanie jednostki w harmonii ze społeczeństwem. (...) Uniwersytet, zachowując swoją tożsamość, pozostaje otwarty na dialog. Nieustannie dążąc do zwiększania swojego potencjału intelektualnego, służy rozwojowi społecznemu, współtworząc jego merytoryczne i etyczne zaplecze. W wypełnianiu swoich zadań kieruje się refleksją nad dziedzictwem ludzkiej wiedzy, a także wiernością prawdzie oraz inspiracją chrześcijańską. Świadom swego szczególnego charakteru Uniwersytet przyczynia się do ochrony ludzkiej godności, za wzór biorąc swego Patrona – Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego*”. Strategia rozwoju WPiA UKSW jest zbieżna z misją Uczelni i nawiązuje do polityki budowy wysokiej jakości kształcenia.

Ujęta w Strategii Wydziału misja zakłada „*Budowanie nowoczesnego akademickiego Wydziału Prawa i Administracji UKSW, odpowiadającego na wyzwania zmieniającej się rzeczywistości, uwzględniającego dynamikę zjawisk społeczno-gospodarczych oraz prawnych, przyjmującego najwyższe standardy profesjonalizmu i rzetelności naukowej, dydaktycznej a także zawodowej, w oparciu o wiedzę i doświadczenia kadry naukowo-dydaktycznej, a jednocześnie kierującego się refleksją nad integralnym dziedzictwem ludzkiej wiedzy, a także wiernością prawdzie oraz inspiracją chrześcijańską, dbającego o zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia z jednoczesnym akcentowaniem umiejętności samodzielnego rozpoznawania i opisywania przez Studentów rzeczywistości*”.

W obszarze dydaktycznym Misja Wydziału koncentruje się: po pierwsze na wychowaniu studentów Wydziału w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, jako świadomych i aktywnych obywateli współodpowiedzialnych za rozwój kraju, świadomych uczestników procedur demokratycznych, których postawy życiowe fundowane są na wartościach ogólnoludzkich i chrześcijańskich, a po drugie na kształceniu zapewniającym studentom wiedzę umożliwiającą umiejętność samodzielnego rozpoznawania otaczającej nas rzeczywistości oraz właściwe przygotowanie do późniejszej pracy zawodowej, przy uwzględnieniu nie tylko dotychczasowego dorobku nauki, ale także aktualnej praktyki i doświadczenia, z jednoczesnym włączaniem studentów w proces badawczy, tak aby możliwe było nie tylko upowszechnianie, ale również pomnażanie osiągnięć naukowych i inspirowanie Studentów do samodzielnego podejmowania zadań i prac rozwojowych.

W przyjętej na Wydziale strategii zostały wyodrębnione tzw. „obszary strategiczne”, do których należą: rozwój badań naukowych; rozwój kadry naukowej; doskonalenie oferty edukacyjnej; zapewnienie jakości kształcenia oraz rozwój współpracy międzynarodowej.

Zostały określone następujące cele strategiczne Wydziału: Cel strategiczny nr 1 – Uzyskanie uprawnień habilitacyjnych na kierunku *prawo*; Cel strategiczny nr 2 - Znacząca intensyfikacja współpracy międzynarodowej; Cel strategiczny nr 3 – Specjalizacja w obszarach badań naukowych prowadzonych na Wydziale; Cel strategiczny nr 4 – Wzmocnienie profesjonalnej kadry Wydziału; Cel strategiczny nr 5 – Sprawne zarządzanie Wydziałem; Cel strategiczny nr 6 – Zapewnienie stałej liczby Studentów; Cel strategiczny nr 7 – Modyfikowanie i poszerzanie oferty edukacyjnej; Cel strategiczny nr 8 – Zapewnienie stabilności finansowej Wydziału; Cel strategiczny nr 9 – Rozwój infrastruktury Wydziału; Cel strategiczny nr 10 – Budowa strategii promocji Wydziału oraz Cel strategiczny nr 11 – Rozwój współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

W Strategii określona została wizja Wydziału, która jest oparta jest na następujących założeniach: 1) Wydział będzie nowoczesnym i rozpoznawalnym wydziałem prawa w Polsce; 2) Wydział będzie plasował się w ścisłej czołówce polskich wydziałów prawa z punktu widzenia parametryzacji (kategoria A), dorobku naukowego kadry, udziału w projektach badawczych, wzrastającego potencjału badawczego oraz wysokiego poziomu edukacji; 3) Wydział będzie promował badania i ofertę edukacyjną w zakresie stosunków międzynarodowych jako oparte na unikalnym połączeniu kwestii politycznych i prawnych; 4) Wydział będzie wydziałem elitarnym, zarówno z punktu widzenia poziomu nauczania i wymagań stawianych studentom, profilu absolwenta, a także wysokiej klasy kadry naukowo-dydaktycznej oraz pracowników administracyjnych Wydziału; 5) Wydział zmieni proporcje i związane z tym transfery finansowe, tak aby dominującą aktywnością pracowników Wydziału była przede wszystkim aktywność naukowa; 6) Wydział będzie posiadał swoją rozpoznawalną specjalizację naukową (badawczą); 7) Wydział będzie posiadał i stale rozwijał zauważalną pozycję międzynarodową.

W przyjętej Strategii zostało wskazane, że intencją Wydziału jest harmonijne powiązanie przyjętych przez UKSW założeń odnośnie misji Uniwersytetu z najwyższymi standardami w zakresie nowoczesnego nauczania w takich obszarach jak „prawo”, „administracja” i „stosunki międzynarodowe” oraz prowadzenia badań naukowych i pielęgnowania najlepszej tradycji akademickich, właściwych dla uniwersyteckich wydziałów prawa.

Reasumując, strategię Wydziału ZO ocenia wysoko oraz uznaje za spójny i konsekwentnie wytyczony oraz wdrażany plan rozwojowy Wydziału. Uwzględniona jest w niej w pełni korelacja spójnego rozwoju Uczelni i Wydziału, oparta na wspólnych wartościach, programach i mechanizmach. Jest to konsekwencja uwzględniania potrzeby zachowania spójności w rozwoju całej Uczelni.

2) Jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie i podyplomowe spójną z jej celami strategicznymi

Wydział nie prowadzi studiów doktoranckich. W zakresie studiów I i II stopnia zostały opracowane koncepcje kształcenia dla prowadzonych na Wydziale kierunków studiów.

Kierunek *prawo*

Program studiów na kierunku *prawo*, jakkolwiek podlega stałym ewolucjom z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość prawną, społeczną i gospodarczą, trwale oparty jest na dwóch zespolonych ze sobą płaszczyznach. Z jednej strony jest to nauczanie tradycyjnych dla nauki prawa dyscyplin prawnych (takich jak m.in.: prawo rzymskie, historia prawa, prawo konstytucyjne, prawo cywilne, prawo karne, prawo administracyjne, prawo międzynarodowe oraz procedury prawnicze). Zaś z drugiej strony, jest to nauczanie dyscyplin prawnych, które z uwagi na zmieniające się otoczenie prawne i gospodarcze współczesnego świata podlegają w największym stopniu ewolucji, zauważalnemu rozwojowi, a przede wszystkim

odgrywają węzłową rolę w tworzeniu ram normatywnych dla nowoczesnych gospodarek wolnorynkowych (takie jak m.in.: prawo handlowe, prawo finansowe, prawo publiczne gospodarcze, prawo własności intelektualnej, czy też prawo ochrony środowiska). Unowocześnienie tradycyjnego nauczania prawa obejmuje również rozszerzenie obligatoryjnego programu studiów o niezbędne dla współczesnego prawnika przedmioty, takie jak m.in.: podstawy ekonomii lub technologie informacyjne i prawnicze. Nadto, oferta edukacyjna fakultatywnych wykładów monograficznych i konwersatoriów zakłada również rozszerzenie nauczania o wybrane zagadnienia specjalistyczne, niezbędne dla kompleksowego przygotowania absolwentów wydziału prawa do funkcjonowania na nowoczesnym rynku prawniczym. W drugiej kolejności, istotnym wydaje się zaznaczenie, iż koncepcja kształcenia na kierunku *prawo* zakłada stopniowe zastępowanie zajęć czysto teoretycznych, zajęciami o coraz bardziej praktycznym wymiarze. Proces ten jest nieuchronny z uwagi na wymogi współczesnego rynku pracy, a także oczekiwania zgłaszane przez studentów oraz późniejsze oczekiwania choćby prawniczych korporacji zawodowych. W tym obszarze Władze Wydziału kładą duży nacisk na taką organizację zajęć przez poszczególne katedry Wydziału, aby wykłady z danej dyscypliny prawniczej zawierały jak największą ilość omawianych w ich trakcie studiów przypadku, a nadto, aby ćwiczenia realizowane w ramach określonego przedmiotu, były miejscem zaznajamiania studentów z praktycznymi zastosowaniami wykładanej materii. Uzupełnieniem do przybliżanego modelu są praktyki studenckie, stanowiące obligatoryjny element programu studiów.

Kierunek *administracja*

Ukończenie kierunku *administracja* wyposaży absolwenta w kwalifikacje potrzebne do podjęcia pracy w: organach administracji publicznej (zarówno rządowej jak i samorządowej), przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych, firmach doradczych pracujących na rzecz administracji rządowej i samorządowej, organizacjach pozarządowych współpracujących z administracją publiczną, organizacjach międzynarodowych, instytucjach Unii Europejskiej. Absolwent studiów I stopnia będzie posiadał bogatą wiedzę z zakresu nauk społecznych (zwłaszcza prawnych i administracyjnych) oraz umiejętności praktyczne, umożliwiające podjęcie pracy na stanowiskach wymagających znajomości regulacji prawnych i ich praktycznego zastosowania. Absolwenci kierunku znajdują zatrudnienie na stanowiskach: operacyjnych, analitycznych, menadżerów średniego szczebla zarządzania w urzędach i instytucjach samorządu lokalnego i regionalnego, w administracji rządowej, w firmach działających w oparciu o zlecenia instytucji rządowych czy samorządowych. Kierunek daje także podstawy do rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, w zakresie zarówno zarządzania istniejącym mieniem samorządowym, jak i realizacji inwestycji lokalnych. Po ukończeniu specjalności „administracja elektroniczna” (e-Administracja) absolwent będzie posiadał wiedzę umożliwiającą zdobycie zatrudnienia w podmiotach wykorzystujących informatyczne nośniki danych i systemy teleinformatyczne, m.in. na licznych stanowiskach związanych z elektronicznym obiegiem dokumentów, prowadzeniem baz danych i portali internetowych, świadczeniem usług drogą elektroniczną oraz ochroną informacji w sieciach telekomunikacyjnych.

Kierunek *stosunki międzynarodowe*

W koncepcji kierunku *stosunki międzynarodowe* poczesne miejsce w programach nauczania zajmują przedmioty związane z prawnymi aspektami relacji międzynarodowych i funkcjonowaniem organizacji międzynarodowych. Inną cechą wyróżniającą program nauczania jest fakt, że poza przedmiotami, dzięki którym studenci zapoznają się z zasadami funkcjonowania społeczności międzynarodowej oraz przedmiotami wyczerpująco prezentującymi zagadnienia współpracy europejskiej, studentów obowiązuje szeroka gama przedmiotów omawiających rzeczywistość polityczną i politykę zagraniczną, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Unii Europejskiej oraz polityki Stanów Zjednoczonych.

Reasumując, opracowana koncepcja studiów w pełni uwzględnia strategię przyjętą przez Władze Wydziału. Ponadto, przyjęta koncepcja kształcenia stanowi nie tylko odpowiedź na aktualne potrzeby rynku pracy, ale w pełni odnosi się do uwzględnionej w strategii Wydziału misji Uczelni i misji Wydziału.

3) Jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia

Wydział podejmuje działania mające na celu wypracowanie przewagi konkurencyjnej nad innymi wydziałami prawa, która umożliwi utrzymywanie wysokiego poziomu rekrutacji na studia oraz wysokiego poziomu w ocenach parametrycznych. Działania te mają zneutralizować oddziaływanie na Wydział następujących negatywnych czynników zewnętrznych: niż demograficzny, problemy z finansowaniem publicznym, kategoryzacja działalności prowadzonej przez szkoły wyższe, przymusowa konsolidacja szkolnictwa niepublicznego, przypadki upadłości szkół wyższych i mnogość konkurencyjnych ofert edukacyjnych. W Raporcie samooceny za istotny element wypracowanie przewagi konkurencyjnej nad innymi wydziałami prawa uznano wypracowanie wysokich standardów jakości kształcenia. Ponadto stwierdzono, że Władze Wydziału przywiązują wielką uwagę do stałego i systematycznego podnoszenia poziomu jakości kształcenia jako elementu niezbędnego dla dalszego funkcjonowania na rynku edukacyjnym.

Reasumując, Wydział w pełni zidentyfikował swoją pozycję na rynku edukacyjnym i w związku z powyższym podjął działania mające na celu zneutralizowanie niekorzystnych wpływów zewnętrznych wynikających z sytuacji na rynku pracy oraz rynku edukacyjnym.

4) Ocena roli interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

Koncepcja kształcenia na WPiA UKSW podlega stałemu procesowi konsultacji z interesariuszami. Kierunki rozwoju Wydziału w zakresie określonej koncepcji kształcenia, które projektowane są przez Władze Wydziału podlegają następnie konsultacjom w ramach: Kolegium Dziekańskiego oraz Rady Wydziału. Na bieżąco trwa proces udoskonalania procedur związanych z uczestnictwem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w konsultowaniu procesu kształcenia na WPiA.

Interesariusze zewnętrzni byli zaangażowani w opracowywanie strategii przede wszystkim w sposób nieformalny. Planowane jest powołanie Konwentu Strategicznego z udziałem interesariuszy zewnętrznych. Z uzyskanych informacji podczas spotkania z Pracodawcami wynika, że ze względu na ograniczenia ustawowe niektórzy z nich nie mogą wchodzić do sformalizowanych struktur Uczelni. Obecni na spotkaniu Przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych i kancelarii prawnej potwierdzili swoje zaangażowanie szeroko omawiając swój wkład w kształtowanie misji i strategii oraz oferty edukacyjnej Wydziału.

W ramach prac Komisji ds. opracowania misji i strategii Wydziału Prawa i Administracji UKSW jej członkowie kontaktowali się z pracodawcami, którzy wskazywali sugestie związane z określonymi obszarami działalności naukowo-dydaktycznej. W związku z tym w strategii zwrócono uwagę na:

- rozwój działalności naukowo-dydaktycznej w zakresie prawa działalności gospodarczej i prawa rynków finansowych. Na Wydziale uruchomiony został moduł Business Law, w ramach którego studenci IV i V roku *prawa* mogą rozwijać swoje zainteresowania związane z prawem gospodarczym prywatnym i publicznym oraz prawem finansowym. Część zajęć prowadzą przedstawiciele pracodawców związanych z gospodarką, sektorem finansowym i bankowym. Organizowane są seminaria oraz praktyki dla studentów.

- rozwój działalności naukowo-dydaktycznej w zakresie prawa nowych technologii i e-administracji. Na II stopniu kierunku *administracja* wprowadzono specjalizację „Administracja elektroniczna”. Planowane jest też uruchomienie studiów podyplomowych w tym zakresie.
- rozwój działalności naukowo-dydaktycznej w zakresie arbitrażu sądowego i pozasądowych metod rozwiązywania sporów. Wydział współpracuje w tym zakresie z Sądem Arbitrażowym przy KPP „Lewiatan”.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcych się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni	jednostki	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
	st. I i II st.	st. I i II				
studia stacjonarne	11929	2929	643	0	660	100
Studia niestacjonarne	4501	1503	232	0		
RAZEM:	16430	4432	875	0	660	100

* - numeracja punktów odpowiada numerom *kryteriów głównych*, a podpunktów – numerom *kryteriów szczegółowych* określonym w Części II Załącznika do Statutu PKA pt. Kryteria oceny instytucjonalnej

Informacja dodatkowa: na WPiA UKSW kształcą się 216 uczestników seminariów doktorskich.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) Strategia Wydziału jest spójna i wdraża plan rozwojowy Wydziału. Uwzględniona jest w niej w pełni korelacja spójnego rozwoju Uczelni i Wydziału. Jest to konsekwencja uwzględniania potrzeby zachowania spójności w rozwoju całej Uczelni.
- 2) Opracowana koncepcja studiów w pełni uwzględnia strategię przyjętą przez Władze Wydziału. Ponadto, przyjęta koncepcja kształcenia stanowi nie tylko odpowiedź na aktualne potrzeby rynku pracy, ale również w pełni odnosi się do uwzględnionej w strategii Wydziału misji Uczelni i misji Wydziału.
- 3) Wydział w pełni zidentyfikował swoją pozycję na rynku edukacyjnym i w związku z powyższym podjął działania mające na celu zneutralizowanie niekorzystnych wpływów zewnętrznych wynikających z sytuacji na rynku pracy oraz rynku edukacyjnym.
- 4) W procesie kształtowania koncepcji kształcenia biorą udział interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni. Pomimo, że zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w proces formułowania strategii Wydziału miało charakter nieformalny, to jednak trwająca współpraca Wydziału z przedstawicielami

otoczenia społeczno-gospodarczego znalazła swoje odzwierciedlenie w kształcie strategii i priorytetach rozwoju Wydziału

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1) Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW) funkcjonuje na podstawie Zarządzenia Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie *Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia*. Na poziomie Wydziału Prawa i Administracji (WPiA) działanie WSZJK jest oparte o reguły zawarte w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r. w sprawie *określenia zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW*.

W załącznikach nr 1a oraz 1b do Zarządzenia Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r. odzwierciedlone zostały relacje między strukturami organizacyjnymi WSZJK działającymi odpowiednio na poziomie uczelnianym oraz wydziałowym, a także opisane zakresy odpowiedzialności poszczególnych osób i ciał kolegialnych odnoszące się do zarządzania jakością kształcenia w Uczelni i w jej podstawowych jednostkach organizacyjnych.

Nadzór nad działaniem WSZJK w uczelni sprawuje prorektor ds. kształcenia, a w jednostkach organizacyjnych prowadzących kształcenie – kierownicy tych jednostek. Strukturę WSZJK na poziomie Uczelni tworzą: Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji (OBJ). Zakres kompetencji obu tych jednostek strukturalnych jest dokładnie określony w Zarządzeniu Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r. W Zarządzeniu został także określony zakres odpowiedzialności Działu Kształcenia oraz Biura Karier w odniesieniu do działań związanych z zapewnieniem jakości. Warte zaznaczenia jest, iż OBJ jest odpowiedzialny na poziomie uczelni za zapewnienie jednolitości procedur metodologicznych oraz narzędzi służących do badań ankietowych oraz samooceny jednostek, a także realizację i opracowywanie wyników badań.

Na poziomie podstawowych jednostek organizacyjnych strukturę WSZJK tworzą: wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia (WKJK) oraz wydziałowe komisje dydaktyczne (WKD), powoływane przez dziekana, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału, na okres kadencji władz.

Na WPiA UKSW działają Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja Dydaktyczna. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r. zakres kompetencji WKJK obejmuje: (1) ocenę organizacji procesu dydaktycznego pod względem zgodności programu studiów z opisem zakładanych efektów kształcenia oraz metodami dydaktycznymi, z uwzględnieniem opisu zakładanych efektów kształcenia wynikający z KRK; (2) analizę dostosowania kwalifikacji absolwenta do potrzeb rynku pracy (w porozumieniu z pełnomocnikiem Dziekana ds. absolwentów); (3) kontrolowanie prawidłowego przyporządkowania liczby punktów ECTS; (4) monitorowanie stosowanych kryteriów, przepisów i procedur oceny studentów i ocenianie elementów organizacji procesu dydaktycznego służących zapewnieniu odpowiednich warunków kształcenia i warunków materialnych studenta; (5) monitorowanie badań naukowych prowadzonych w dziedzinie lub dyscyplinie związanej z danym kierunkiem studiów pod

względem zgodności tematyki prowadzonych badań z wykładanymi przedmiotami (w porozumieniu z Komisją ds. Badań Naukowych i Ich Finansowania); (6) sporządzanie wydziałowego raportu samooceny. Zakres kompetencji WKD obejmuje: (1) wdrażanie w jednostce procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia opracowanych przez UKJK; (2) opracowanie dla rady wydziału projektu procedury hospitacji zajęć dydaktycznych; (3) wspieranie rady wydziału w doskonaleniu programów kształcenia i opracowywaniu nowych programów zgodnie z KRK; (4) przygotowanie oferty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zapewnianie udziału interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu koncepcji kształcenia (w porozumieniu z specjalistą ds. współpracy z pracodawcami oraz pełnomocnikiem ds. absolwentów); (5) wskazywanie nauczycielom akademickim metod doskonalenia procesu kształcenia; (6) opracowanie metod poprawy mobilności studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych; (7) monitorowanie prawidłowego sposobu przeprowadzania na wydziale ankiety studenckiej.

Dziekan WPiA powołał także Pełnomocników: ds. jakości kształcenia, ds. dydaktycznych i KRK, ds. absolwentów oraz specjalistę ds. współpracy z pracodawcami. Jakkolwiek ich kompetencje nie są określone przepisami, rola pełnomocników polega głównie na koordynowaniu i wspomaganiu działalności WKJK oraz WKD, a także wykonywaniu poleceń Dziekana związanych z zapewnieniem jakości kształcenia.

W ocenie Zespołu struktura WSZJK jest dostosowana do ustroju uczelni, a podział kompetencji i odpowiedzialności między poszczególnymi elementami systemu zarówno na poziomie uczelnianym, jak i na poziomie ocenianego WPiA jest przejrzysty i sprzyja efektywnej działalności i podejmowaniu decyzji w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Niemniej jednak należy zauważyć, iż zarówno regulacje wewnętrzne, jak i regulacje wydziałowe, a także praktyka funkcjonowania systemu na poziomie ocenianego Wydziału nie zapewniają udziału wszystkich kategorii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w podejmowaniu decyzji w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, poprzez zagwarantowanie obecności ich przedstawicieli w ciałach kolegialnych tworzących strukturę WSZJK. W Zarządzeniu Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r., jedynie w odniesieniu do składu UKJK, został określony wymóg uwzględnienia reprezentantów studentów i doktorantów. Zasady ustalania składu WKJK oraz WKD nie zawierają takiego wymogu, choć w Zarządzeniu zostało zawarte zobowiązanie WKJK oraz WKD do współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz z samorządem Studentów i Doktorantów. Należy zauważyć, że przedstawiciel studentów został powołany do składu WKD na WPiA na kadencję 2012-2016 w dniu 14 maja 2013 r. (zob. niżej) oraz, że w składzie WKD nie są reprezentowani przedstawiciele pracodawców. Zgodnie z wyjaśnieniami uzyskanymi w trakcie wizytacji łącznikiem między pracodawcami a WPiA jest specjalista ds. współpracy z pracodawcami, który został powołany w ramach realizacji projektu „Kwalifikacja jakości w Uniwersytecie”. Ponadto w skład WKJK wchodzi pełnomocnik Dziekana ds. absolwentów.

Uchwałą nr 34/2013/2014 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 19 listopada 2013 roku oraz Uchwałą nr 142/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 14 maja 2013 roku powołano – odpowiednio - przedstawicieli studentów do składu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji Dydaktycznej. Studenci mają możliwość aktywnego uczestnictwa w pracach obu Komisji. Przedstawiciel studentów, wchodzący w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia WPiA wskazał w rozmowie z Zespołem Oceniającym PKA, że prowadzone wspólnie działania z członkami komisji ocenia pozytywnie, a swoją rolę postrzega jako partnerską. Istotne jest również, iż studenci są informowani o terminach spotkań Komisji z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym.

Zespół oceniający rekomenduje uporządkowanie (zarówno w sensie regulacji formalnych, jak i w praktyce działania) kwestii zapewnienia reprezentatywności wszystkich kategorii interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich, studentów, słuchaczy studiów podyplomowych, pracowników administracyjnych), a także zewnętrznych (pracodawców, absolwentów) w strukturach WSZJK na ocenianym Wydziale, a co za tym idzie zapewnienia im zrównoważonego i systematycznego wpływu na decyzje podejmowane w zakresie jakości kształcenia. Inicjatywie w tym zakresie sprzyjają podejmowane na poziomie Uczelni prace nad powołaniem Konwentu strategicznego, w skład którego wchodziłoby interesariusze zewnętrzni.

2) *Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiają:*

- a) ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów,*
- b) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,*
- c) monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy,*
- d) monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia,*
- e) ocenę zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikację efektów ich kształcenia,*
- f) ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej,*
- g) ocenę poziomu naukowego jednostki,*
- h) ocenę zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów,*
- i) funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia,*
- j) publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,*

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na WPiA UKSW obejmuje studia pierwszego oraz drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie. System nie obejmuje w sposób kompleksowy studiów podyplomowych. Na WPiA nie są prowadzone studia doktoranckie.

Obszary zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia określone w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r. w sprawie określenia zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW uwzględniają w zasadzie wszystkie istotne czynniki mające wpływ na jakość kształcenia: projektowanie i realizację programów kształcenia, zasady i metody oceniania studentów, system wspomagania procesu kształcenia, badanie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (w tym ocenę zajęć dydaktycznych i zadowolenia ze studiowania), doskonalenie i wspomaganie kadry nauczycieli akademickich (w tym hospitacje zajęć dydaktycznych).

Środowisko studenckie wizytowanej Jednostki ma zapewnione uczestnictwo w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia głównie poprzez udział w procesie ankietyzacji zajęć dydaktycznych, jak również aktywne uczestnictwo swoich przedstawicieli w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz Radzie Wydziału.

Zarządzenie nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji z dnia 9 października 2012 roku wprowadza m.in. zasady prowadzenia procesu ankietyzacji. Wskazane postępowania obejmują studia I i II stopnia kształcenia oraz jednolite studia magisterskie. Ważne jest, iż wskazane działania dotyczą wszystkich studentów i nauczycieli akademickich, co wskazuje na powszechny charakter przyjętych założeń. Zasady te nie obejmują studiów podyplomowych. Procedury dotyczące zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji nie uwzględniają informacji zwrotnej skierowanej do środowiska studenckiego, mającej istotny wpływ na jakość kształcenia z punktu widzenia oceny studenckiej oraz skuteczności i kompleksowości przyjętych rozwiązań.

Zastrzeżenia budzi również fakt, iż środowisko studenckie nie jest uwzględniane we wszystkich etapach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Biorąc pod uwagę liczbę i zakres czynników mających wpływ na jakość kształcenia, Zespół pozytywnie ocenia kompleksowość WSZJK funkcjonującego na WPiA. Jednocześnie ZO rekomenduje objęcie jego działaniem, w sposób systemowy, także studiów podyplomowych, poprzez zastosowanie w odniesieniu do tego typu studiów procedur zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia we wszystkich obszarach funkcjonowania WSZJK.

a)

Procedury oceny stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów wyższych zostały określone w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r. w *sprawie określenia zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW*. Obejmują one: wymóg określenia przez prowadzących zajęcia szczegółowych wymagań i kryteriów zaliczenia przedmiotu oraz ogłoszenia tych informacji studentom na pierwszych zajęciach oraz zamieszczenia ich w systemie USOS, obowiązek dokonania przez nauczycieli akademickich przeglądu tematyki i jakości prac dyplomowych powstających pod ich kierunkiem (nie rzadziej niż raz na dwa lata), coroczną analizę i ocenę organizacji i przebiegu sesji egzaminacyjnych oraz prawidłowości przeprowadzenia egzaminów dyplomowych oraz efektywności kończenia studiów, skali odsiewu i jego przyczyn, okresowe (nie rzadziej niż raz na 5 lat) monitorowanie opinii absolwentów o efektach kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, prowadzone przez Pełnomocnika Dziekana ds. absolwentów. Ponadto na WPiA UKSW zostały przyjęte szczegółowe Wytyczne nr 1/2012 przeprowadzania egzaminów licencjackich oraz magisterskich na kierunkach: *Prawo, Administracja, Stosunki Międzynarodowe* oraz określające system oceny prac zaliczeniowych, projektowych i dyplomowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 3 września 2012 r., a na Uczelni – Regulamin praktyk studenckich, w którym pełnomocnikom ds. praktyk, powoływanym na poszczególnych wydziałach, przypisano m.in. zadanie analizy efektów kształcenia zakładanych i uzyskanych w wyniku praktyk.

Warte podkreślenia jest także to, że do doskonalenia funkcjonowania WSZJK w zakresie procedur oceny stopnia realizacji efektów kształcenia przywiązuje się na Uczelni i ocenianym Wydziale wielkie znaczenie, czego wyrazem jest wydanie Zarządzenia Nr 52/2013 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 31 lipca 2013 r. w sprawie wprowadzenia systemu weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Załącznik do tego Zarządzenia stanowi Księga procedur jakości kształcenia UKSW obejmująca m.in. procedury: wymagań dotyczących przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczenia ćwiczeń z przedmiotów kończących się egzaminem, publicznej dostępności opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji, archiwizacji prac studenta, określania efektów kształcenia osiągniętych podczas praktyk studenckich, dyplomowania.

W ocenie Zespołu dobór procedur i narzędzi służących do oceny stopnia realizacji efektów kształcenia, określonych dla kierunków studiów wyższych prowadzonych na WPiA jest poprawny, z zastrzeżeniem konieczności objęcia tymi procedurami także studiów podyplomowych. Procedury te dają możliwość oceny stopnia realizacji efektów kształcenia osiągniętych na różnych etapach kształcenia – w jego trakcie, na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowanie), po zakończeniu procesu kształcenia, a także w odniesieniu do różnych typów zajęć np. praktyk.

Jednakże, na ocenianym Wydziale, mimo zdefiniowania poprawnych procedur, pozwalających na kompleksową ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia nie gromadzi się i nie analizuje w sposób systematyczny danych dotyczących stopnia realizacji efektów kształcenia, ani nie wykorzystuje wyników analiz do wprowadzenia mechanizmów korygujących i naprawczych, mających na celu poprawę stopnia realizacji efektów kształcenia. Wystandaryzowane odpowiedzi: „tak”, „nie”, „trudno powiedzieć” na pytanie „Czy system weryfikacji efektów kształcenia umożliwia ocenę stopnia ich osiągnięcia?”, zawarte w wzorze raportu samooceny dla jednostek UKSW nie dostarczają danych umożliwiających wiarygodną i rzetelną ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia.

Opisana sytuacja jest niewątpliwie wynikiem stosunkowo niedawnego wydania regulacji, na poziomie Uczelni i ocenianego Wydziału, dotyczących procedur oceny stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia, co spowodowało niemożność pełnego wdrożenia procedur w niedługim czasie od ich zdefiniowania.

Zespół oceniający rekomenduje pełne wdrożenie sposobów gromadzenia i analizy danych dotyczących stopnia realizacji efektów kształcenia, zgodnie z Zarządzeniem nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r. oraz Księgą procedur jakości kształcenia UKSW, co pozwoli na wykorzystanie wyników analiz do wdrożenia mechanizmów poprawy stopnia realizacji efektów kształcenia oraz uzyskania pełnej dojrzałości WSZJK w tym obszarze.

b)

W regulacjach wewnętrznych, a w szczególności w Zarządzeniu Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r., obowiązujących w trakcie wizytacji ZO, nie określono procedur oraz narzędzi służących do badania udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia. Jedynie w Zarządzeniu Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r., wśród zadań WKDJ wymienia się analizę dostosowania kwalifikacji absolwenta do potrzeb rynku pracy, a wśród zadań WKD – przygotowanie oferty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zapewnianie udziału interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu koncepcji kształcenia.

Niemniej jednak Wydział Prawa i Administracji ściśle współpracuje z gronem kluczowych dla Wydziału interesariuszy zewnętrznych. Wśród nich są: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO), Ministerstwo Spraw Zagranicznych (MSZ), Generalny Inspektor Danych Osobowych (GIODO), Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW), kancelaria notarialna, kancelaria prawna, organizacja pozarządowa. Przedstawiciele wszystkich wymienionych podmiotów uczestniczyli w spotkaniu Zespołu Oceniającego z Pracodawcami. W wypowiedziach potwierdzili swoje zaangażowanie i realny wpływ (potwierdzony uzyskiwaną przez nich informacją zwrotną) nie tylko na kształtowanie misji i strategii Wydziału, lecz także na formułowanie oferty dydaktycznej, w projektowanie i weryfikowanie efektów kształcenia oraz w opiniowanie programów studiów na studiach wyższych oraz studiach podyplomowych (udział pracodawców w określaniu efektów kształcenia dla studiów podyplomowych został scharakteryzowany i oceniony w obrębie kryterium ogólnego 3).

Zapewnienie udziału i wpływu opinii pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w proces określania i oceny efektów kształcenia polega na:

- rozmowach interesariuszy zewnętrznych z władzami Wydziału i wskazywanie sugestii dotyczących pożądaných efektów kształcenia, a także proponowaniu przedmiotów na poszczególnych kierunkach. Wynikiem konsultacji jest np. stworzenie modułu „Business Law”, specjalności Administracja elektroniczna;
- zapraszaniu przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych do prowadzenia zajęć ze studentami tym samym włączaniu ich w proces dydaktyczny. Pozwala to z jednej strony na zapewnienie studentom kontaktu z praktykami, z drugiej na wykorzystanie opinii praktyków dotyczących zarówno efektów kształcenia jak i jakości procesu dydaktycznego;
- analizie opinii pracodawców i anonimowych ankiet adresowanych do absolwentów, co podczas wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji w roku 2012 r. przełożyło się na zidentyfikowanie potrzeby wprowadzenia większej liczby zajęć praktycznych, ćwiczeniowych i zajęć fakultatywnych (wykładów monograficznych, konwersatoriów, warsztatów).
- analizie dokumentacji z praktyk studenckich, na podstawie której Pełnomocnik ds. praktyk studenckich przedstawia Wydziałowej Komisji Dydaktycznej wyniki oceny umiejętności i kompetencji społecznych studentów dokonanej przez pracodawców. Skutkiem takich analiz było wprowadzenie obowiązkowych praktyk dla studentów II stopnia kierunku Administracja.

Wspomniany w ostatnim punkcie aspekt praktyk studenckich jest bardzo ważnym elementem służącym weryfikacji efektów kształcenia i w konsekwencji przyczyniającym się do wprowadzania adekwatnych zmian w programach kształcenia. Zasady odbywania praktyk określa załącznik do zarządzenia nr 68/2013 Rektora UKSW z dnia 27 września 2013 r. Praktyki mogą być odbywane w ramach porozumień ogólnych albo indywidualnych. Wydział zawarł porozumienia w sprawie praktyk studenckich z licznym gronem podmiotów, wśród nich są między innymi: Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Archiwum Akt Nowych, Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia, a także fundacje oraz kancelarie prawne i notarialne.

Opiekunowie praktyk studenckich nie tylko analizują formalną dokumentację dotyczącą praktyk, lecz również przeprowadzają rozmowy i korespondują w tej sprawie ze studentami i pracodawcami ich zatrudniającymi. W konsekwencji analizy pozyskanych z różnych źródeł informacji wprowadzane są działania:

- zapobiegawcze – rezygnacja z przedłużenia porozumienia ogólnego z pracodawcą, u którego student nie może osiągać zakładanych efektów kształcenia (sprawy tego typu dotyczyły zakończenia współpracy z przedsiębiorcami prywatnymi),
- korygujące – wskazywanie studentom innych możliwych miejsc praktyk, gdy pracodawca nie realizuje zakładanego programu praktyk,
- usprawniające – wskazywanie studentom adekwatnych pracodawców właściwych dla ich kierunku studiów (np. sugerowanie, by student administracji nie aplikował na praktykę w prokuraturze. Co do zasady praktyka taka ma charakter merytoryczny związany z kierunkiem prawo, a nie z kierunkiem administracja), a także niewydawanie zgody na praktyki w sądach studentom, którzy nie odbyli zajęć z zakresu procedur (administracyjnej, karnej i cywilnej), gdyż student, który nie zna procedur nie jest w stanie osiągać zakładanych efektów kształcenia.

Innymi, istotnymi rezultatami, nie tylko wynikającymi z analizy procesu realizacji praktyk studenckich lecz również z różnych, nieformalnych kontaktów z pracodawcami są: rozbudowanie oferty edukacyjnej i wzbogacenie jej o nowe bądź zmodyfikowane efekty kształcenia, wprowadzane zmiany w programach kształcenia, ulepszenia metod dydaktycznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na aspekt praktyczny, pozyskanie nowych pracodawców przyjmujących praktykantów, czy wreszcie złożony wniosek o grant na praktyki i staże dla studentów stosunków międzynarodowych, którym trudniej znaleźć miejsca praktyk i miejsca pracy.

Na Uczelni oraz na ocenianym Wydziale, w ramach projektu „Kwalifikacja jakości w Uniwersytecie” (Nr POKL.04.01.01-00-155/11) wypracowywany jest bardziej sformalizowany model współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podczas realizacji Zadania 8 tego projektu zaplanowano i częściowo zrealizowano zorganizowanie paneli eksperckich z pracodawcami, których celem jest:

- wypracowanie modelu współpracy z pracodawcami, by mieli oni większy wpływ na tworzenie i weryfikację zakładanych efektów kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji,
- polepszanie oferty dydaktycznej dla studentów w taki sposób, by jako absolwenci mogli znaleźć miejsce na rynku pracy.

Dotychczas przeprowadzona została I część paneli eksperckich z pracodawcami. W dwóch panelach tej części wzięło udział łącznie 20 pracodawców, z których 16 było przedsiębiorcami prywatnymi, a 4 przedstawicielami sektora publicznego.

Analiza przebiegu spotkań pozwoliła w szczególności na:

- zidentyfikowanie luk kompetencyjnych absolwentów (np. brak w obszarze Wiedzy: podstawowej wiedzy merytorycznej, praktycznej wiedzy dotyczącej specyfiki innych kultur (doświadczenia wyjazdów zagranicznych), brak w obszarze Umiejętności: czynnego posługiwania się językami obcymi, samodzielności, umiejętności korzystania z wiedzy teoretycznej w działalności praktycznej, systematyzowania wiedzy, brak w obszarze Kompetencji społecznych: nawiązywania i budowania relacji)
- wskazanie możliwości doskonalenia procesu dydaktycznego (np. stworzenie / zmodyfikowanie systemu punktowego nagradzającego aktywność i zaangażowanie studentów; budowanie samoświadomości u studentów w obszarze własnych możliwości oraz zainteresowań zawodowych, mentoring (stworzenie systemu tutorskiego), diagnoza predyspozycji studentów; wykorzystanie mediów społecznościowych do ożywiania dyskursu, który pozwalałby także na wytypowanie naturalnych liderów, identyfikację jednostek szczególnie wartościowych)

- wskazanie konieczności poszukiwania przez Uczelnię preferowanych przez pracodawców konkretnych działań ze strony Uczelni, które mogłyby zintensyfikować wzajemną współpracę środowisk akademickiego i pracodawców,
- wskazanie kierunków sugerowanych zmian efektów kształcenia i programów studiów,
- stworzenie profili absolwentów kierunków: Stosunki międzynarodowe, Administracja, Prawo
- wyprowadzenie wniosku, że język Krajowych Ram Kwalifikacji nie jest dobrym środkiem porozumiewania się Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym,

Powołane w ramach projektu „Kwalifikacja jakości w Uniwersytecie” stanowisko Specjalisty ds. współpracy z pracodawcami stanie się stałym organem Wydziałowym odpowiedzialnym za kontakt z interesariuszami zewnętrznymi powodując, by współpraca z pracodawcami nie była okazjonalna, lecz systematyczna i trwała. Dopiero bowiem w takiej sytuacji możliwe jest skuteczne podnoszenie jakości kształcenia i dostosowywanie profili absolwenta, programów studiów i efektów kształcenia do rynku pracy.

Kolejne etapy realizacji zadania nr 8 projektu umożliwią systemowy udział pracodawców w opiniowaniu procesu kształcenia. Istotnym elementem jest tutaj planowane wprowadzenie ankiety dla pracodawców, na podstawie której oceniliby oni osiągnięte przez studentów efekty kształcenia oraz oceniali programy praktyk.

Monitorowanie efektów kształcenia i formułowanie w jego rezultacie zaleceń do komisji programowych będzie możliwe po uruchomieniu Wirtualnej Platformy Współpracy z Pracodawcami (WPWP). Pozwoli ona na usprawnienie procesu określania profilu absolwenta oraz ustalania ścieżek kształcenia. W ramach WPWP planowane są następujące funkcjonalności:

- moduł do konsultowania z pracodawcami programów kształcenia;
- wstępny algorytm modułu informatycznego wspierającego określanie sylwetki/profilu absolwenta, która będzie wypadkową zakładanych i osiągniętych efektów kształcenia oraz potrzeb rynku pracy;
- wstępny algorytm modułu informatycznego usprawniającego konstruowanie programów kształcenia na podstawie konkretnych dokumentów (raportów z badań potrzeb pracodawców, raportów z badań karier zawodowych absolwentów, ocen konkretnych programów kształcenia przez pracodawców, obowiązujących efektów kształcenia itp.);
- moduł rekrutacyjny - ułatwiający pracodawcom rekrutację pracowników wśród studentów UKSW, z modułu będą mogli także korzystać studenci i absolwenci UKSW;
- moduł z ofertą UKSW dla biznesu oraz możliwościami zbierania informacji o zapotrzebowaniu świata gospodarczego na badania, ekspertyzy, innowacje itp.

Narzędziami wspierającymi monitorowanie i ocenę efektów kształcenia są: wspomniane wcześniej badania jakościowe potrzeb pracodawców (panele eksperckie) oraz badanie ilościowe potrzeb pracodawców. Rezultatem ostatniego będzie określenie ilościowe efektów kształcenia, które są pożądane przez pracodawców i wprowadzenie zmian w programach studiów tak, by dane efekty były realizowane podczas określonych przedmiotów. Kolejnym narzędziem są wizyty studyjne u pracodawców przyjmujących studentów na praktyki i / lub zatrudniających absolwentów Wydziału. Celem tych wizyt jest rozpoznanie, czy u danego pracodawcy możliwe jest osiągnięcie i weryfikacja zakładanych efektów kształcenia. Pośrednim celem jest ocena przez pracodawcę efektów kształcenia i programów studiów. Uzyskane wyniki są wykorzystywane przez Komisję ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, które w ramach swych kompetencji są odpowiedzialne za wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia.

W ocenie Zespołu, na podstawie analizy dokumentów oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji, a w szczególności podczas spotkania z Pracodawcami (Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Generalny Inspektor Danych Osobowych, kancelaria prawna i notarialna) potwierdzony został, głównie nieformalny, udział interesariuszy zewnętrznych w określaniu i ocenie efektów kształcenia, w tym także w procesie konstruowania, opiniowania i modyfikowania planów studiów. Należy zaznaczyć, że ze względów ustawowych w wielu przypadkach udział ten nie może zostać sformalizowany.

Pracownicy Wydziału mają świadomość konieczności i znaczenia współpracy uczelni wyższej z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wiedzą, że taka współpraca istnieje i starają się ją rozwijać.

Identyfikowane jest również oddziaływanie pro jakościowe pośredniego zaangażowania pracodawców przyjmujących studentów na praktyki. Pozyskiwana jest informacja zwrotna zarówno od tych pracodawców jak i od studentów – praktykantów i dalej wykorzystywana w podejmowanych działaniach naprawczych, korygujących i usprawniających.

Wydział realizuje projekt „Kwalifikacja jakości w Uniwersytecie”, w ramach którego wypracowywany jest sformalizowany model współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym także powstaje Wirtualna Platforma Współpracy z Pracodawcami, która ma być narzędziem angażującym pracodawców wieloobszarowo w proces definiowania, monitorowania, oceniania efektów kształcenia i programów studiów, a także nośnikiem umożliwiającym transfer wiedzy i technologii ze środowiska akademickiego do środowiska pracodawców. Mimo, iż zakończenie projektu przewidziane jest w czwartym kwartale 2014 r. już teraz wykorzystywane są w praktycznym zastosowaniu rezultaty realizacji poszczególnych etapów Zadania 8 (np. wnioski z przeprowadzonych paneli eksperckich).

c)

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów realizowane jest przez Biuro Karier na rzecz wszystkich Wydziałów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW). Funkcjonowanie Biura Karier, i w tym monitorowanie karier zawodowych absolwentów regulują następujące przepisy:

- Zarządzenie Nr 61/2012 Rektora UKSW w Warszawie z dnia 17 września 2012 r. w sprawie przekształcenia Biura ds. Absolwentów i Przyjaciół UKSW;
- Zarządzenie Nr 37/2011 Rektora UKSW z dnia 19 września 2011 r. zmieniające zarządzenie Rektora UKSW nr 47/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie utworzenia w UKSW Biura Karier zmienionego zarządzeniem Rektora UKSW Nr 3/2008 z dnia 21 stycznia 2008 r. (zawiera ujednolicony tekst zarządzenia);
- Zarządzenie Nr 18/2013 Rektora UKSW z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie procedury monitorowania karier zawodowych absolwentów UKSW;
- Zarządzenie nr 68/2013 Rektora UKSW z dnia 27 września 2013 r. w sprawie regulaminu praktyk studenckich w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Badanie karier zawodowych absolwentów UKSW zostało przeprowadzone przez Biuro Karier UKSW techniką CAWI. Z populacji absolwentów rocznika 2011/2012 (w liczbie 3927 osób) udało się zebrać jedynie 1159 zgód partycypacji w badaniu, zrealizowano jednak 534 (w tym 53 dla Wydziału Prawa i Administracji) efektywne wywiady, gwarantujące reprezentatywność badania dla całej populacji absolwentów 2011/2012. Minimalna wielkość próby dla populacji według wyliczeń statystycznych wynosiła 516 badanych. W analizie statystycznej zastosowano wagi post stratyfikacyjne w celu dopasowania rozkładów parametrów próby do charakterystyk populacji. Błąd pomiaru wynosi +/- 3%. Badanie zostało przeprowadzone w 6 miesięcy po ukończeniu studiów. Proces przekazywania informacji

zwrotnych od pracodawców zatrudniających absolwentów UKSW, nie jest ujęty w schemat proceduralny, gdyż najczęściej informacje te są przekazywane telefonicznie bądź pocztą elektroniczną. Zgromadzone dane dot. zatrudnienia absolwentów UKSW są przekazywane w corocznym sprawozdaniu do Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Synteza wyników badania w dużej mierze pozwala pośrednio wnioskować o ocenie efektów kształcenia na rynku pracy (forma zatrudnienia, zajmowane stanowisko, wysokość wynagrodzenia). Jednak wprowadzenie aspektu oceny kompetencji społecznych (postaw) najbardziej adekwatnych względem zajmowanego stanowiska daje już wymierne podstawy do kierunkowania na rynek pracy programów kształcenia zarówno pod względem zakładanych efektów kształcenia jak i odpowiednio ułożonych planów studiów i stosowanych metod dydaktycznych. Ten stan rzeczy został odzwierciedlony w rekomendacjach z raportu badania karier absolwentów UKSW, które w szczególności wskazują na:

- wzmocnienie tzw. miękkich umiejętności zawodowych, które zwiększają pozycję na rynku,
- poprawę stopnia dopasowania kompetencji absolwentów uczelni do potrzeb społecznych i gospodarczych,

Raport z badania karier zawodowych absolwentów został przekazany 9 grudnia 2013 r. Z tego powodu nie doszło jeszcze do rzetelnej analizy wniosków z raportu. Pełnomocnik Dziekana Wydziału Prawa i Administracji ds. absolwentów dokona analizy raportu, a wnioski przedstawi Dziekanowi, Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, Komisji ds. Jakości Kształcenia. W ramach tych gremiów zostaną podjęte dyskusje i propozycje adaptacji uwag wynikających z raportu w celu:

- ulepszenia oferty dydaktycznej dla studentów,
- poprawy jakości praktyk studenckich,
- zwiększenia możliwości zorganizowania stażów dla studentów,
- poprawy metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów kształcenia,
- ukształtowania lepszego profilu absolwenta,
- wzmocnienia i rozwijania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- monitorowania efektów kształcenia.

Informacja zwrotna o podjętych działaniach zostanie przekazana do Biura Karier oraz opublikowana na stronie internetowej Wydziału Prawa i Administracji.

W ocenie Zespołu dobór procedur i narzędzi służących do monitorowania losów absolwentów jest prawidłowy. Dokonanie oceny metod analizy otrzymanych danych i wykorzystania wyników do ewaluacji efektów kształcenia na rynku pracy nie było możliwe w trakcie wizytacji, ze względu na to, że raport z badania został dostarczony tuż przed terminem rozpoczęcia wizytacji.

Zespół oceniający rekomenduje podjęcie działań prowadzących do zwiększenia liczby absolwentów WPiA biorących udział w badaniach.

d)

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r., wydziałowym komisjom ds. jakości kształcenia zostały przedzielone zadania związane z monitorowaniem i okresowymi przeglądami programów kształcenia, takie, jak: analiza zgodności efektów kształcenia zakładanych dla modułów kształcenia z efektami kierunkowymi, uchwalonymi przez Senat UKSW, ocenianie metod dydaktycznych oraz metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, nadzór nad sposobem organizacji praktyk, analiza dostosowania kwalifikacji absolwenta do potrzeb rynku pracy, kontrolowanie

prawidłowości przyporządkowania punktów ECTS do poszczególnych modułów kształcenia, monitorowanie warunków zaliczenia przedmiotów i kryteriów oceny, ocenianie warunków, w których odbywa się kształcenie. WKJK są zobowiązane do opracowania w każdym roku raportu samooceny, obejmującego wymienione wyżej aspekty, wedle jednolitego wzoru obowiązującego dla wszystkich jednostek organizacyjnych Uczelni prowadzących kształcenie.

Na WPiA w odniesieniu do monitorowania i przeglądów programów kształcenia obowiązują procedury określone w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r., w których określone zostały gremia (WKJK) i osoby (pełnomocnik Dziekana ds. KRK, Pełnomocnik Dziekana ds. Dydaktycznych, przedstawiciele Samorządu Studenckiego) odpowiedzialne za dokonanie przeglądu, rodzaje przeglądów (przeгляд planów studiów i programów nauczania; analiza porównawcza programów, ocena całego programu studiów), częstość ich przeprowadzania, rodzaje wykorzystywanych danych.

Opracowane na Wydziale procedury należy ocenić pozytywnie. Jednakże w trakcie wizytacji nie było możliwości zapoznania się z wynikami tych przeglądów, gdyż procedury nie zostały dotychczas wdrożone. Częstość dokonywania przeglądów jest określona w interwałach dwu- lub trzyletnich, biorąc zatem pod uwagę datę wejścia w życie Zarządzenia Dziekana (9 października 2012), przeglądy nie zostały dotychczas zrealizowane.

Formą przeglądów programów kształcenia, realizowaną systematycznie w każdym roku są raporty samooceny. Obowiązek ich sporządzania spoczywa na WKJK. W trakcie wizytacji ZO zapoznał się z przykładowymi raportami samooceny WPiA z lat 2011, 2012 oraz 2013. Każdy z raportów został sporządzony wedle odrębnego wzoru. W raportach z lat 2012 oraz 2013 zawarto wiele ocen odnoszących się do programów kształcenia. Od listopada 2013 raport jest wypełniany w formie elektronicznej, w poprzednich raportach samooceny informacja była przedstawiana w formie narracyjnej, w obecnie obowiązującej formie raport został uproszczony. Obejmuje analizę misji i strategii jednostki, programów kształcenia na poszczególnych kierunkach oraz innych formach studiów (związek programów kształcenia z prowadzonymi badaniami, związek programów kształcenia z potrzebami rynku pracy, związek z misją i strategią uczelni), dane liczbowe dotyczące prowadzonych kierunków studiów, ocenę programów studiów (dobór metod kształcenia, metod weryfikacji i oceny efektów kształcenia, informacja o programie kształcenia, przyporządkowanie punktów ECTS, ocenę różnic między pierwszym i drugim stopniem kształcenia (ale na zasadzie odpowiedzi TAK/NIE)). Raporty samooceny są przedstawiane na posiedzeniach Rady WPiA. Po jego zaakceptowaniu przez RW jest wysłany do Rektora oraz Ośrodka Badań Jakości Kształcenia (OBJ), gdzie opracowywany jest raport ogólny.

ZO zapoznał się w trakcie wizytacji z przykładowym raportem ogólnym przygotowanym przez OBJ na podstawie raportów samooceny za rok 2011/2012, w którym zawarte są rekomendacje odnoszące się do doskonalenia jakości kształcenia (w tym także programów kształcenia), np. w odniesieniu do WPiA sformułowane zostały zalecenia odnoszące się do współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w projektowaniu programów kształcenia.

W ocenianej Jednostce, na szczególne podkreślenie zasługuje także udział przedstawicieli studentów w monitorowaniu i przeglądach programów kształcenia. Na Wydziale przeprowadzono badanie opinii studentów „Zdecyduj o programie WPiA” (obejmujące ankietę na stronie Samorządu Studentów oraz otwarte spotkania „Program WPiA – treści i formy kształcenia”). Wyniki ankiety zostały wykorzystane do udoskonalenia programów kształcenia na wszystkich kierunkach prowadzonych na WPiA. W szczególności:

- rozszerzono ofertę zajęć fakultatywnych (wykładów monograficznych, konwersatoriów);
- wprowadzono warsztaty dotyczące pisania pism procesowych;
- wprowadzono wykłady monograficzne i konwersatoria na kierunku Administracja;
- rozszerzono ofertę konwersatoriów i wykładów monograficznych w językach obcych (w szczególności językach: angielskim, niemieckim, hiszpańskim i rosyjskim). Zaproponowano też wykład po francusku, ale nie spotkał się on z zainteresowaniem studentów;
- przeprowadzono warsztaty związane z Legal English;
- złożono grant na cykliczne zajęcia z zakresu Legal English (wniosek w rozpatrywaniu);
- usunięto z programu kształcenia niektóre przedmioty (np. prawo rolne);
- przeprowadzono szkolenie dla absolwentów przygotowujące do egzaminu na aplikację radcowską i adwokacką;
- zwrócono uwagę pracownikom naukowo-dydaktycznym WPiA, by stosowali metody dydaktyczne aktywizujące studentów (w szczególności podczas ćwiczeń, konwersatoriów oraz seminariów).

W ocenie Zespołu, na WPiA UKSW podejmuje się wiele działań związanych z monitorowaniem i przeglądem programów kształcenia, mimo, iż nie udało się jeszcze w pełnym zakresie wdrożyć procedur określonych w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana. Część z tych działań ma charakter systemowy (coroczne raporty samooceny obejmujące ocenę programów kształcenia), część – charakter incydentalny (badanie opinii studentów). Inicjowane są także w zakresie programów kształcenia działania o charakterze korygującym i doskonalącym. Funkcjonowanie WSZJK w zakresie monitorowania i przeglądów programów kształcenia należy ocenić pozytywnie.

Zespół oceniający rekomenduje pełne wdrożenie procedur zwartych Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA, co przyczyni się do kompleksowości i systematyczności gromadzenia danych do analizy oraz podejmowanych działań doskonalących.

e)

Ogólne zasady oceniania studentów są określone w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, rozdział VI Zaliczenie roku, rozdział IX Praca dyplomowa, ukończenie studiów; rozdział X Egzamin dyplomowy. Zasady oceniania praktyk zostały zawarte w Regulaminie praktyk studenckich na UKSW> Ponadto na WPiA przyjęte zostały Wytyczne nr 1/2012 przeprowadzania egzaminów licencjackich oraz magisterskich na kierunkach: *Prawo, Administracja, Stosunki Międzynarodowe* oraz określające system oceny prac zaliczeniowych, projektowych i dyplomowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 3 września 2012 r.

Szczegółowe zasady oceny efektów kształcenia są określane w sylabusach przedmiotów/modułów kształcenia. Obowiązujący wzór sylabusu zawiera opis kryteriów oceniania obejmujący składowe oceny końcowej oraz określenie poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wymaganego do otrzymania danej oceny. Pewne elementy ogólnych zasad oceniania studentów zostały także uwzględnione w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA, Rozdział III Przegląd systemu oceniania studentów.

Ogólne zasady oceniania słuchaczy studiów podyplomowych są określone w Regulaminie studiów podyplomowych na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, rozdział V Zaliczenia oraz Rozdział VI Ukończenie studiów podyplomowych.

W ocenie Zespołu, na WPiA zostały określone i udokumentowane a także upublicznione ogólne zasady oceniania studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych, odnoszące się do poszczególnych etapów kształcenia, a także całego cyklu kształcenia. Pewnym mankamentem jest rozproszenie tych zasad w różnych dokumentach, pożądanym byłoby opracowanie dokumentu, w którym zostałyby zebrane ogólne zasady oceniania.

W Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA zostały sformułowane procedury odnoszące się do przeglądu zasad oceniania studentów. Wymagania te przewidują udział w przeglądzie studentów oraz nauczycieli akademickich i przewidują ocenę przebiegu i organizacji sesji egzaminacyjnych oraz prawidłowości przeprowadzania egzaminów dyplomowych, prawidłowości stosowania zasad oceniania prac magisterskich. Procedura ta nie odnosi się do studiów podyplomowych.

Na WPiA nie przeprowadzono dotychczas przeglądu zasad oceniania studentów zgodnie z opisaną procedurą, Zespół nie ma zatem możliwości dokonania oceny metod analizy otrzymanych wyników przeglądu, ani też mechanizmów korygujących o doskonalących zasady oceniania, powstałych jako rezultat analizy.

Środowisko studenckie ma możliwość zapoznania się z zasadami oceniania studentów. Istotne informacje znajdują się w Regulaminie Studiów oraz w kartach poszczególnych przedmiotów.

Zespół oceniający rekomenduje pełne wdrożenie procedury przeglądu zasad oceniania studentów oraz objęcie tą procedurą także zasady oceniania słuchaczy studiów podyplomowych. Zaleca się wykorzystanie istniejących procedur i umożliwienie środowisku studenckiemu kompleksową weryfikację zasad oceniania studentów oraz weryfikację efektów uczenia się, co umożliwi obiektywizację wskazanego procesu oraz przyczyni się do doskonalenia jakości kształcenia prowadzonej na Wydziale.

f)

Procedury rekrutacji i oceny nauczycieli akademickich są jednolite dla całej Uczelni i zostały określone w Statucie UKSW. Kryteria i tryb dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich są określone w załączniku nr 4 do Statutu UKSW. Każdy nauczyciel akademicki podlega ocenie w zakresie działalności dydaktycznej, naukowej oraz organizacyjnej. W odniesieniu do oceny działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego brane są pod uwagę, zgodnie z załącznikiem nr 4 następujące kryteria: (1) rzetelność w wypełnianiu obowiązków dydaktycznych; (2) poziom i aktualność przekazywanych treści nauczania; (3) ocenę wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych w ocenianym okresie, przedstawianą przez studentów i doktorantów; (4) znajomość zasad dydaktyki; (5) osiągnięcia w zakresie stosowania nowych metod i programów nauczania; (6) umiejętność nawiązywania kontaktu ze studentami; (7) roztaczanie opieki nad studentami; (8) dorobek w zakresie publikacji dydaktycznych; (9) efekty kształcenia dydaktycznego młodej kadry naukowej. W ocenie działalności dydaktycznej uwzględniane są wyniki oceny zajęć, dokonywanej przez studentów. W Statucie zobowiązano dziekanów do zapewnienia studentom i doktorantom możliwości oceny zajęć dydaktycznych, w których uczestniczyli w danym cyklu dydaktycznym. W Statucie nie znalazło się podobne zobowiązanie dotyczące zapewnienia możliwości oceny zajęć dydaktycznych przez słuchaczy studiów podyplomowych.

Od roku 2013, na podstawie decyzji Rektora UKSW z dnia 3 czerwca 2013 ocena zajęć dydaktycznych jest przeprowadzana w oparciu o ogólnouczelniany kwestionariusz, dostępny dla studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych w systemie USOS. Raport ogólnouczelniany za rok 2012/2013 jest w przygotowaniu w trakcie wizytacji nie był

jeszcze dostępny. Wcześniej (od 4 lat) ankiety dotyczące poszczególnych nauczycieli akademickich były dostępne w systemie USOS, ale nie były tworzone podsumowania wyników ankiety. Dziekani, w tym Dziekan WPIA mieli podgląd wyników ankiet dotyczących poszczególnych pracowników oraz pracownicy mogli zobaczyć swoje ankiety. Kierownicy katedr na podstawie wyników ankiet motywowali nieformalnie nauczycieli akademickich do doskonalenia kompetencji dydaktycznych, choć działania te nie miały charakteru systemowego.

Kwestionariusz ankiety wydaje się być dla studentów przejrzysty i zrozumiały, niemniej jednak studenci nie mają możliwości umieszczenia w nim dodatkowych uwag. Ankiety funkcjonują w formie elektronicznej w systemie USOS i są anonimowe, co wpływa na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa studentów w kontekście formułowania opinii. System oceny zajęć dydaktycznych jest powszechny i dokonywany raz w roku, po każdym zakończonym cyklu zajęć.

Kwestionariusz ankiety składa się z 16 pytań, w tym części dotyczącej samooceny studenta. Według opinii Samorządu Studentów pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety są niewystarczające do pełnej oceny poszczególnych przedmiotów i nauczycieli akademickich. Dodatkowo przedstawiciele studentów wskazali, iż pytania zawarte w kwestionariuszu nie były z nimi konsultowane, pomimo zgłaszanych zastrzeżeń do Władz Uczelni i Wydziału, co dowodzi, iż środowisko studenckie nie jest uwzględniane we wszystkich etapach funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ankiety są opracowywane przez Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji. Istotne dla studentów jest, iż wyniki badania ankietowego są uwzględniane przy okresowej ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych.

Studenci negatywnie oceniają brak publikacji opracowań ankiet dla środowiska studenckiego oraz innych działań mających na celu przekazanie informacji zwrotnej. Wpływa to na zmniejszenie zrozumienia celowości przeprowadzanych badań ankietowych wśród studentów. Przyczyną jest prawdopodobnie fakt, że system ten funkcjonuje od niedawna, i nie został w wystarczającym stopniu poddany weryfikacji środowiska. Zaleca się publikowanie raportów zawierających opracowania procesu ankietyzacji dla całej społeczności studenckiej Wydziału oraz uwzględnienie środowiska studenckiego na każdym etapie badania ankietowego.

Elementem oceny nauczycieli akademickich są także hospitacje zajęć. Zasady ich przeprowadzania na WPIA określa Zarządzenie nr 4/2012 Dziekana WPIA UKSW z dnia 3 września 2012. Procedura przeprowadzania hospitacji opisana w Zarządzeniu jest poprawna, określone w niej zostały osoby odpowiedzialne za ustalenie harmonogramu i przeprowadzenie hospitacji, zasady wyznaczania nauczycieli akademickich do hospitacji ich zajęć, częstość przeprowadzania hospitacji zajęć, sposób dokumentowania wyników hospitacji, sposób wykorzystania ich wyników.

Studenci mają także możliwość oceny pracowników wspierających proces dydaktyczny w ramach prowadzonych na poziomie uczelni, przez OBJ, badań „Studenci o funkcjonowaniu swojej uczelni”. Badania te obejmują m.in. ocenę obsługi i wsparcia studentów (dostępność dziekana i prodziekanów, fachowość i życzliwość, sprawność obsługi w dziekanacie; dostępność informacji dotyczących spraw studenckich, godziny przejęć studentów w dziekanacie, fachowość, życzliwość, sprawność obsługi studenta w dziale pomocy materialnej, w Biurze Karier). Z raportu z badań za rok 2012, udostępnionego w trakcie wizytacji wynika, iż w badaniach uczestniczyło 177 studentów prawa (7% próby) oraz 172 studentów administracji (6,8%). Z punktu widzenia studentów, problemem jest brak

możliwości kompleksowej oceny poszczególnych pracowników administracyjnych przez środowisko studenckie. Zaleca się uzupełnienie funkcjonującej procedury o możliwość kompleksowej oceny pracowników wspierających proces kształcenia przez studentów.

W ocenie Zespołu procedury i narzędzia służące do oceny nauczycieli akademickich oraz nienauczycieli są prawidłowo dobrane, a w procesie oceny uwzględniane są istotne czynniki mające wpływ na jakość kształcenia. Wyniki oceny są wykorzystywane do doskonalenia kadry oraz jej motywowania.

g)

Na WPiA procedury dotyczące oceny poziomu naukowego Wydziału oraz jego Jednostek wewnętrznych są ściśle powiązane z podziałem dotacji (na badania statutowe oraz dotacji projakościowej dla doktorantów i młodych pracowników nauki). Podział ten jest uzależniony od wyników badań naukowych. Kryteria oceny dorobku naukowego są analogiczne do kryteriów wykorzystywanych w procesie parametryzacji jednostek naukowych. Podziałem dotacji zajmuje się Komisja ds. Badań Naukowych i ich Finansowania. W trakcie opracowania jest obecnie regulamin podziału dotacji, który zastąpi stosowane wcześniej zasady podziału dotacji. Do zadań Komisja ds. Badań Naukowych i ich Finansowania należy także analizowanie ankiety jednostki przygotowywanej dla celów parametryzacji WPiA oraz opracowanie wniosków z ankiety.

Ponadto jednym z zadań WKJK na WPiA jest, zgodnie z Zarządzeniem Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r., monitorowanie badań naukowych w dziedzinach i dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale, pod względem zgodności tematyki badań z treściami kształcenia. Poziom naukowy Wydziału, szczególnie w zakresie jego związku z koncepcją kształcenia realizowaną na Wydziale, jest także oceniany corocznie, przy sporządzaniu raportu samooceny.

Zespół ocenia pozytywnie procedury oraz narzędzia oceny poziomu naukowego stosowane na WPiA, a także sposób analizy i wykorzystania wyników jako podstawy do podziału dotacji na badania naukowe oraz określenia związku wyników badań z prowadzonymi kierunkami kształcenia.

h)

Na WPiA procedury oceny zasobów materialnych oraz środków wsparcia dla studentów zostały określone w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA. W Zarządzeniu tym zobowiązano Kierownika Biblioteki WPiA do corocznego składania raportu z oceny zasobów bibliotecznych wspomagających proces kształcenia, a także Pełnomocnika-Koordynatora ds. Kół Naukowych oraz prezesów kół naukowych do przedstawiania raportu z działalności kół naukowych.

Ponadto w ramach badań „Studenci o funkcjonowaniu swojej uczelni” studenci mają możliwość dokonania m.in. oceny infrastruktury (zasobów bibliotek, wyposażenia technicznego, dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych). Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji UKSW, prowadzący badania, opracowuje raport obejmujący wyniki oraz rekomendacje w obrębie obszarów funkcjonowania uczelni podlegających badaniu. Raport z badania za rok 2012 został udostępniony w trakcie wizytacji.

Z punktu widzenia studentów, problemem jest brak informacji zwrotnej skierowanej do środowiska studenckiego dotyczącej wyników badania ankietowego. Zaleca się publikowanie raportów zawierających opracowania procesu ankietyzacji dla studentów Wydziału, z

zachowaniem odpowiedniej anonimizacji, co ma istotny wpływ na jakość kształcenia z punktu widzenia oceny studenckiej.

Dokumentacja dotycząca funkcjonowania WSZJK na WPiA UKSW nie zawierała raportów Kierownika Biblioteki WPiA a także Pełnomocnika-Koordynatora ds. Kół Naukowych oraz prezesów kół naukowych, których przygotowanie jest przewidywane w wyniku realizacji procedur odnoszących się do oceny zasobów materialnych i środków wsparcia dla studentów, określonych w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA.

W ocenie Zespołu funkcjonowanie WSZJK na WPiA w zakresie oceny zasobów materialnych oraz środków wsparcia dla studentów znajduje się w fazie przygotowawczej. Procedury oceny, określone w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA wymagają uzupełnienia o ocenę wyposażenia sal dydaktycznych i laboratoriów. Poleganie na wynikach badań OBJ nie jest w pełni miarodajne, jeśli weźmie się pod uwagę liczbę respondentów z WPiA biorących udział w badaniu (zgodnie z danymi zwanymi w raporcie z badań za rok 2012, uczestniczyło w nich 177 studentów prawa (7% próby) oraz 172 studentów administracji (6,8%)). Nie są opracowywane raporty wymagane przez Zarządzenie nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA.

W ocenie studentów, na Wydziale nie istnieje kompleksowe rozwiązanie systemowe, opisane procedurami, które zapewniłoby odpowiedni dobór metod analiz i weryfikację wskazanych obszarów ankietyzacji przez środowisko studenckie. Zaleca się uwzględnienie wskazanych elementów w dotychczasowej procedurze.

Zespół oceniający rekomenduje rozszerzenie zakresu oceny zasobów materialnych oraz środków wsparcia dla studentów, pełne wdrożenie procedury oceny, co umożliwi wykorzystanie jej wyników do doskonalenia zasobów materialnych i środków wsparcia dla studentów oraz podjęcie działań promocyjnych, mających na celu zwiększenie udziału studentów i słuchaczy studiów podyplomowych w ocenie infrastruktury dydaktycznej w ramach badań Studenti o funkcjonowaniu swojej uczelni”, prowadzonych przez OBJ .

i)

Na WPiA nie opracowano kompleksowych procedur mających na celu gromadzenie, przechowywanie, analizę i opracowanie oraz wykorzystanie informacji odnoszących się do różnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, ani też procedur oceny skuteczności funkcjonowania systemu informacyjnego i relewantności gromadzonych danych w stosunku do potrzeb różnych kategorii użytkowników.

Niemniej jednak gromadzenie, analizowanie oraz wykorzystanie informacji w zapewnieniu jakości kształcenia jest wpisane we wszystkie procedury określone w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA, choć, w obecnej fazie dojrzałości WSZJK na WPiA, nie można mówić o funkcjonowaniu systemu informacyjnego.

Na UKSW rozpoczęto gromadzenie i analizowanie dużej grupy danych i informacji dotyczących jakości kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym, stosując jednolite narzędzia i metodyki (dane dotyczące oceny zajęć dydaktycznych przez studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, dane dotyczące losów absolwentów, dane dotyczące satysfakcji ze studiowania, informacje dotyczące strategii i misji poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz różnych aspektach projektowania i realizacji programów kształcenia zamieszczane w raportach samooceny). W ocenie Zespołu takie rozwiązanie jest prawidłowe, zapewnia bowiem jednolitość zakresu i rodzaju gromadzonych danych oraz sposobów ich analizy, porównywalność uzyskanych wyników oraz możliwość zróżnicowanego wykorzystania wyników w zależności od specyfiki poszczególnych jednostek.

Ogromny i wieloaspektowy zasób informacji, choć jeszcze niewykorzystany, stanowi baza systemu USOS np. jako źródło danych ilościowych dotyczących stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych.

Część danych, jak np. dane związane z monitorowaniem i przeglądem programów kształcenia, oceną okresową nauczycieli akademickich, weryfikacją poziomu naukowego WPiA jest gromadzona i analizowana na poziomie ocenianego Wydziału. Niektórych danych np. dotyczących oceny ogólnych zasad oceniania studentów i słuchaczy studiów podyplomowych, czy infrastruktury dydaktycznej dotychczas nie gromadzono.

W ocenie Zespołu tworzenie na WPiA systemu informacyjnego kształcenia znajduje się w fazie przygotowawczej. Gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie stosownych informacji w zapewnieniu jakości nie ma bowiem charakteru kompleksowego i systemowego. Jakkolwiek na WPiA UKSW zostały określone procedury zapewnienia jakości w różnych obszarach związanych z procesem kształcenia, w które to procedury są wpisane procesy gromadzenia i analizowania danych, to procedury te nie zostały w pełni wdrożone. W rezultacie dane nie są gromadzone w sposób kompletny, w dłuższych interwałach czasowych, a przez to nie zawsze dają możliwość w pełni uzasadnionego wnioskowania na ich podstawie.

Zespół oceniający rekomenduje zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem systemu informacyjnego, stworzy to bowiem podstawy do podejmowania decyzji w sprawie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na podstawie analizy faktów.

j)

Na ocenianym Wydziale nie zostały opracowane procedury dotyczące publicznego udostępniania, w sposób kompleksowy, informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów. Niemniej jednak w Zarządzeniu nr 2/2012/2013 Dziekana WPiA zostały określone wymagania odnoszące się do publikowania niektórych informacji w systemie USOS: sylabusów przedmiotów przed rozpoczęciem semestru oraz kryteriów oceniania studentów podczas egzaminu.

Głównymi miejscami, w których publikowane są informacje o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów są system USOS (informacje dotyczące kierunków i programów prowadzonych studiów, przedmiotów, harmonogramów są udostępniane w publicznym katalogu) oraz serwis WWW WPiA UKSW <http://wpia.uksw.edu.pl/>.

Za pośrednictwem systemu USOS zapewniony jest głównie publiczny dostęp do informacji ogólnych dotyczących danego kierunku studiów (warunki przyjęcia, możliwe do uzyskania certyfikaty, uzyskiwane uprawnienia zawodowe, możliwości dalszego kształcenia, treści nauczania) oraz do informacji o przedmiotach związanych z danym kierunkiem oraz etapem studiów a także terminach i miejscach odbywania zajęć w danym cyklu dydaktycznym. Wyniki przeprowadzonej przez Zespół oceniający analizy informacji dostępnych publicznie w katalogu systemu USOS [<https://usosweb.uksw.edu.pl/kontroler.php?action=actionx:katalog2/index%28%29>, dostęp: 2.01.2014], odnoszących się do kierunków studiów prowadzonych na WPiA (prawo, administracja, stosunki międzynarodowe) oraz studiów podyplomowych (Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych oraz Prawo dowodowe) wskazują na to, iż pożądane byłoby przeprowadzenie kompleksowej oceny aktualności i kompletności tych informacji oraz jej uzupełnienie i uaktualnienie – np. w odniesieniu do kierunku prawo studia stacjonarne oraz niestacjonarne nie zostały uaktualnione ogólne informacje o kierunku, donoszące się do wprowadzenia KRK, dla kierunku prawo studia stacjonarne, z etapami II –

V rok nie zostały związane żadne przedmioty, podobne uchybienia dotyczą także innych kierunków studiów prowadzonych na WPiA oraz studiów podyplomowych Prawo dowodowe. Utrudnia to użytkownikowi dostęp do kompleksowej informacji o programie kształcenia i umożliwia dostęp do sylabusu przedmiotu wyłącznie w sytuacji, gdy użytkownik zna prawidłową nazwę przedmiotu.

Informacje udostępniane w serwisie WWW WPiA dotyczące organizacji i procedur toku studiów są wyczerpujące i intuicyjnie dostępne dla użytkowników. Informacje dotyczące programów studiów i efektów kształcenia są rozproszone w różnych miejscach serwisu, niekiedy dość nieoczekiwanych np. efekty kształcenia dla kierunków studiów wyższych oraz studiów podyplomowych prowadzonych na WPiA zostały umieszczone w zakładce System zapewnienia jakości kształcenia/Wewnętrzne akty UKSW, mimo, że w menu serwisu znajduje się zakładka Studia, w której umieszczono jedynie krótkie adnotacje dotyczące poszczególnych składników oferty dydaktycznej Wydziału.

W ocenie Zespołu zagadnienia związane z zapewnieniem publicznego dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów prowadzonych na WPiA UKSW wymagają gruntownych przeobrażeń mających na celu zapewnienie intuicyjnego dostępu do aktualnej i kompleksowej informacji różnym kategoriom użytkowników.

Zespół oceniający rekomenduje opracowanie procedur udostępniania informacji, określenie zakresu udostępnianej informacji, opracowanie wzorców prezentowania informacji, ustalenie kategorii odbiorców, a także systematyczne monitorowanie aktualności i kompletności informacji oraz jej trafności w stosunku do potrzeb użytkowników. Pomocą w tym zakresie będzie z pewnością wdrożenie procedury zapewniającej publiczną dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji, zawartej w Księdze procedur jakości kształcenia na UKSW.

Na WPiA, na podstawie zarządzenia nr 5/2012/2013 Dziekana WPiA UKSW z 28 maja 2013 r. w sprawie kontroli prac dyplomowych w Internetowym Systemie Antyplagiatowym na Wydziale Prawa i Administracji UKSW, zostały określone procedury związane z reagowaniem na zjawisko plagiatu. Na ocenianym Wydziale nie wszystkie prace podlegają kontroli. Opiekunowie prac dyplomowych typują określoną liczbę prac (wielkość „próby” jest uzależniona od liczebności grupy seminaryjnej). Jednocześnie sprawdzeniu podlegają prace wylosowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia.

W procedurze zostały precyzyjnie określone zasady postępowania w przypadku wykrycia przez system antyplagiatowy nieprawidłowości, a także obowiązki Opiekuna pracy dyplomowej, Dziekana oraz Pełnomocnika dziekana ds. systemu plagiat. Rozpatrywaniem spraw dotyczących podejrzenia o popełnienie plagiatu zajmuje się Komisja Dziekańska powołana przez Dziekana, która decyduje o skierowaniu sprawy do Komisji Dyscyplinarnej lub nakazaniu studentowi usunięcia nieprawidłowości. Powyższa procedura została przeprowadzona po raz pierwszy w minionym roku akademickim (2012/2013). Nie stwierdzono nieprawidłowości w przeanalizowanych przez system pracach dyplomowych.

Ogólnouczelniana procedura zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia została zawarta w Księdze procedur jakości kształcenia UKSW (przyjętej 31 lipca 2013). Procedura ta obejmuje w szerokim zakresie identyfikację i zapobieganie zjawiskom niepożądanym, jak ściąganie, nieprawidłowości związane z realizacją procesu dydaktycznego ujawniane w wyniku oceny zajęć dydaktycznych oraz

hospitacji zajęć, a także konieczność wprowadzania rozwiązań niwelujących nieprawidłowości

Zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej studentów zostały określone w Regulaminie studiów. Na UKSW działa trzech rzeczników dyscyplinarnych ds. studentów oraz jeden ds. doktorantów. W ubiegłym roku akademickim rozpatrzyli oni około 15 spraw. Ponadto sprawy związane z naruszeniem przepisów obowiązujących na Uczelni mogą być rozpatrywane przez Sąd Koleżeński, będący organem Samorządu Studentów.

W ocenie Zespołu mechanizmy wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowanych mające na celu zapobieganie i eliminację zjawisk patologicznych są na WPiA rozwinięte nierównomiernie. Największy nacisk został położony na zapobieganie plagiatom. Warto jednak zauważyć, iż wdrożenie procedury zapobiegania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia, opracowanej na poziomie ogólnouczelnianym, pozwoli na kompleksową identyfikację nieprawidłowości oraz uruchomienie mechanizmów zapobiegania im.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3) Jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Badania jakości kształcenia na WPiA znajdują się w wstępnej fazie i dlatego trudno jest dokonać kompleksowej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz przeprowadzania działań naprawczych. Wynika to w dużej mierze z stosunkowo niedawnego wprowadzenia regulacji ogólnouczelnianych i wydziałowych odnoszących się do procedur funkcjonowania WSZJK. Jak zaznaczono wyżej, w odniesieniu do większości kluczowych obszarów zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia wymienionych w punktach a) do j) opracowane zostały procedury oraz zbudowane narzędzia do badania poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia w danym obszarze. Jednak systematycznie prowadzone procesy gromadzenia danych do oceny efektywności poszczególnych elementów WZSJK, albo się jeszcze nie rozpoczęły (dotyczy to danych niezbędnych do oceny funkcjonowania systemu informacyjnego, publicznego dostępu do informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów, zasobów materialnych), albo zostały dopiero zapoczątkowane (dotyczy to danych niezbędnych do oceny stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów, udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia, monitorowania losów absolwentów, monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia, zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikacji efektów ich kształcenia, jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz realizowanej polityki kadrowej, poziomu naukowego jednostki).

Niemniej jednak już te początkowe wyniki badania stały się podstawą do podejmowania działań naprawczych i doskonalących prowadzących do lepszego dostosowania programów kształcenia do potrzeb i oczekiwań studentów, uwzględnienia w programach kształcenia oczekiwań pracodawców, zidentyfikowania luk w kompetencjach kadry dydaktycznej i zaproponowania programów szkoleniowych (np. w zakresie opracowywania sylabusów przedmiotów). W raporcie samooceny (s. 36-37) zostały wskazane następujące obszary, w

zakresie których prowadzone były badania WSZJK na WPiA: udział interesariuszy wewnętrznych – studentów w wydziałowym systemie zapewniania jakości kształcenia (wynikiem było zwiększenie aktywizacji studentów), analiza wydziałowych efektów kształcenia i programów studiów przez interesariuszy zewnętrznych – pracodawców (wyniki nie były jeszcze dostępne w trakcie wizytacji), sytuacja absolwentów na rynku pracy (wyniki nie były jeszcze dostępne w trakcie wizytacji), analiza przepisów dotyczących wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (opracowanie procedur wydziałowych).

Zespół ocenia pozytywnie dotychczasowe osiągnięcia WPiA w badaniu jakości kształcenia, oraz skuteczność działań naprawczych, rekomendując jednocześnie intensyfikację działań zmierzających do nadania tym działaniom charakteru systemowego, opartego o ścisłe przestrzeganie określonego w regulacjach ogólnouczelnianych i wydziałowych harmonogramu.

WSZJK zarówno na uczelni, jak i na ocenianym Wydziale jest monitorowany w sposób ciągły. W Zarządzenia nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r. w sprawie określenia zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW określone zostały zasady i procedury okresowej weryfikacji WSZJK na WPiA. Propozycje zmian mogą być zgłaszane WKJK poprzez pracowników i studentów oraz inne osoby związane z WPiA. Podstawowymi metodami monitorowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym Wydziale jest obserwacja oraz dyskusja dotycząca kluczowych obszarów jego funkcjonowania, odbywająca się głównie w gronie interesariuszy wewnętrznych. Działania te skutkują uszczegółowianiem i wprowadzaniem nowych procedur, doskonaleniem dokumentacji opisującej programu kształcenia, zmianami w strukturze organizacyjnej systemu i podziale kompetencji między jego jednostkami strukturalnymi.

Warto podkreślić, iż WPiA jest bardzo aktywnie zaangażowany w realizację projektu „Kwalifikacja jakości na Uniwersytecie”, którego jednym z efektów jest opracowanie Księgi procedur jakości kształcenia UKSW, która stanowi istotny dowód działań, które doprowadziły do udoskonalenia WSZJK na UKSW oraz na WPiA. Celem projektu jest także wypracowanie systemowych zasad współpracy z pracodawcami w określaniu profilu absolwenta i ścieżek kształcenia. W wyniku realizacji tego celu wypracowano szereg sposobów przeprowadzania konsultacji z pracodawcami (panele pracodawców, wizyty studyjne), które przyczyniają się do udoskonalenia WSZJK w obszarze udziału pracodawców w określaniu i ocenie efektów kształcenia.

Zespół ocenia pozytywnie działania podejmowane na WPiA, związane z monitorowaniem WSZJK oraz stosowane sposoby monitorowania, zalecając jednocześnie określenie częstości monitorowania poszczególnych czynników i prowadzenie dokumentacji wprowadzonych udoskonalień.

Na WPiA UKSW zostały przeprowadzone dwie oceny jakości kształcenia (oceny programowe) – na kierunku administracja (28-29 marca 2008) oraz na kierunku prawo (19-20 października 2012).

W raporcie z wizytacji, w odniesieniu do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia podkreślono w konkluzji, iż „nie istnieje system ankiet studenckich oceniających zajęcia. Hospitacje są przeprowadzane niesystematycznie i formalistycznie. Nie istnieje systemowe podejście do nich i do ich realizacji. Istnieje, ale nie funkcjonuje, komisja do spraw oceny jakości kształcenia” (s. 77-78). W uwagach szczegółowych zwracano uwagę na zbyt eksponowanie w ocenie nauczycieli akademickich działalności badawczej i położenie zbyt małego nacisku na ocenę działalności dydaktycznej, brak systemu oceny zajęć dydaktycznych przez studentów, brak procedur

przeprowadzania hospitacji zajęć oraz dokumentacji z hospitacji. Zaleceniem ZO było stworzenie wewnętrznego systemu kontroli jakości na WPiA.

W raporcie z wizytacji na kierunku prawo zwrócono uwagę na „niesatysfakcjonujące formy udziału interesariuszy wewnętrznych (zwłaszcza studentów) i zewnętrznych w działaniach na rzecz zapewnienia jakości kształcenia” (s. 65). Podkreślano także, iż „studenci oceniają swoje możliwości wpływu na jakość kształcenia jako nie całkiem satysfakcjonujące. Są zainteresowani jakością kształcenia oraz wzrostem konkurencyjności absolwentów Wydziału na rynku pracy. Chcieliby mieć możliwości instytucjonalne uczestnictwa w procesie decyzyjnym prowadzącym do zmian i korekt procesu dydaktycznego” (s. 66). W ocenie kryterium ogólnego 8 napisano, iż „należy stwierdzić niewystarczającą instytucjonalizację udziału przedstawicieli studentów w wydziałowych zespołach i komisjach prowadzących działania na rzecz jakości kształcenia” (s. 67). Zauważono również, iż „Potrzebne wydają się jednak zmiany i uzupełnienia systemu o rozwiązania zwiększające wpływ studentów oraz interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie procesu dydaktycznego oraz określanie pożądanych efektów kształcenia” (s. 67), a także, że „Konieczne wydaje się również wyraźne określenie grona interesariuszy zewnętrznych zainteresowanych jakością kształcenia na kierunku „prawo”, a także zapewnienie im instytucjonalnych form wpływu na proces kształcenia” (s. 67).

W ocenie Zespołu zalecenia ZO w raporcie z oceny kształcenia na kierunku administracja zostały całkowicie zrealizowane. Część zaleceń sformułowanych przez ZO, który przeprowadził ocenę jakości kształcenia na kierunku prawo także została już całkowicie zrealizowana (zapewnienie „instytucjonalnego udziału studentów w procesie decyzyjnym prowadzącym do zmian i korekt procesu dydaktycznego”, a także zapewnienie studentom realnego wpływu na zmiany programu kształcenia). Zalecenie dotyczące zapewnienia interesariuszom zewnętrznym „instytucjonalnych form wpływu na proces kształcenia” jest w trakcie realizacji w związku z działaniami podjętymi w ramach projektu „Kwalifikacja jakości na Uniwersytecie”, którego jednym z głównych celów jest wypracowanie systemowych zasad współpracy z pracodawcami.

Wpływ wyników ocen jakości kształcenia dokonanych przez PKA na WPiA UKSW należy ocenić jako rzeczywisty i bardzo istotny. Zalecenia sformułowane przez Zespoły oceniające przyczyniły się w sposób znaczący do stworzenia i systematycznego doskonalenia WSZJK na WPiA.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Struktura WSZJK na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz na ocenianym Wydziale Prawa i Administracji jest przejrzysta i dostosowana do ustroju uczelni. Przepływ informacji pomiędzy strukturami ogólnouczelnianymi i wydziałowymi WSZJK funkcjonuje prawidłowo. W obrębie systemu zostały określone osoby sprawujące nadzór nad funkcjonowaniem systemu oraz bezpośrednio odpowiedzialne za zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia. Zapewniony jest w sposób formalny udział interesariuszy wewnętrznych, z wyjątkiem pracowników administracyjnych oraz słuchaczy studiów podyplomowych w podejmowaniu decyzji związanych z zapewnieniem jakości kształcenia w strukturach WSZJK. Reprezentanci interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców oraz absolwentów nie biorą udziału w pracach WSZJK i mają ograniczony wpływ na decyzje związane z zapewnieniem jakości kształcenia. Rekomendowane jest zapewnienie zrównoważonego i systematycznego wpływu na**

decyzje podejmowane w zakresie jakości kształcenia wszystkim kategoriom interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Zarządzanie jakością jest przejrzyste i zrozumiałe dla środowiska studenckiego. Proces włączania studentów w decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Wydziału jest wystarczający z punktu widzenia oceny studenckiej.

- 2) Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na WPiA obejmuje studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie. Zakresem działania systemu nie są objęte w sposób kompleksowy studia podyplomowe. Zgodnie z założeniami przyjętymi w regulacjach wydziałowych dotyczących funkcjonowania WSZJK, system uwzględnia wszystkie kluczowe czynniki mające wpływ na jakość kształcenia. Mocną stroną WSZJK na WPiA UKSW jest dobór procedur i narzędzi służących do oceny poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, z zastrzeżeniem konieczności objęcia tymi procedurami także studiów podyplomowych. Zróżnicowany jest natomiast poziom dojrzałości metod analizy otrzymanych wyników, formułowanych ocen oraz planowania i realizacji działań w celu poprawy jakości kształcenia, a także mechanizmów weryfikacji wyników przeprowadzonych działań korygujących, naprawczych i doskonalących. Metody analizy otrzymanych wyników oceny poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia oraz wykorzystanie tych wyników do inicjowania i realizacji działań korygujących i doskonalących jest lepiej rozwinięte w odniesieniu do monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia, oceny jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, a także oceny poziomu naukowego jednostki. W mniejszym stopniu metody analizy wyników i mechanizmy doskonalące są rozwinięte w zakresie oceny stopnia realizacji efektów kształcenia, udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia, oceny zasad oceniania studentów oraz monitorowania losów absolwentów i oceny infrastruktury dydaktycznej, a także publikowania informacji. Rekomendowane jest zintensyfikowanie prac nad rozwijaniem na WPiA systemu informacyjnego, mającego na celu gromadzenie, przechowywanie, analizę i opracowanie oraz wykorzystanie informacji odnoszących się do różnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia oraz zogniskowanie funkcjonowania WSZJK na Wydziale na aspektach związanych z procesami korygowania i doskonalenia czynników wpływających na jakość kształcenia. Procedury dotyczące zapewnienia jakości nie zawsze uwzględniają opinie środowiska studenckiego na poszczególnych etapach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jednak są to braki które można bardzo łatwo skorygować. Problemem jest brak wystarczającej informacji zwrotnej kierowanej do studentów, dotyczącej procesu ankietyzacji, co pozwoliłoby na większe zaangażowanie studentów w proces jakości kształcenia.
- 3) Dotychczasowe działania WPiA w zakresie badania jakości kształcenia należy ocenić pozytywnie. Jednakże dokonanie kompleksowej oceny efektywności WSZJK na WPiA w badaniu jakości kształcenia nie jest możliwe ze względu na ograniczony zakres przedmiotowy oraz zasięg czasowy badań prowadzonych do terminu przeprowadzenia wizytacji. Zaleca się nadanie charakteru systemowego, określonego w regulacjach wewnątrzwydziałowych, badaniom poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia na WPiA. WSZJK na WPiA jest monitorowany, a stosowane w tym zakresie metody są skuteczne i prowadzą do rozwoju i doskonalenia systemu. W doskonaleniu WSZJK na WPiA wykorzystywane

są zalecenia sformułowane przez ZO PKA w wyniku oceny jakości kształcenia na kierunkach administracja oraz prawo.

3. Cele i efekty kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz podyplomowych, a także system weryfikujący i potwierdzający ich osiągnięcie

Wydział Prawa i Administracji UKSW nie prowadzi studiów doktoranckich. Ocenie poddane zostały jedynie studia podyplomowe.

Obecnie prowadzone studia podyplomowe to: „Prawo Dowodowe”, „Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych”. Planowane w ofercie od kolejnego roku: kontynuacja trwających studiów podyplomowych, oraz „E – Administracja”.

1) Ocena programu studiów doktoranckich i jego realizacji w zakresie możliwości osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą:

- przygotowania do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym poprzez stworzenie możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań;*
- umiejętności dotyczących metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych;*
- kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego lub artysty.*

Ocena prawidłowości doboru modułu przedmiotów fakultatywnych do realizacji założonych efektów kształcenia, w tym zdobycia przez doktoranta kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Ocena zapewnienia przez jednostkę możliwości pracy naukowej doktorantów w zespołach badawczych, w tym międzynarodowych, udziału w badaniach naukowych związanych z tematyką studiów doktoranckich w innych jednostkach, w tym zagranicznych.

Ocena skuteczności działań podejmowanych przez jednostkę w celu umożliwienia/ułatwienia doktorantom przygotowania publikacji naukowej.

Ocena zgodności kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich oraz sprawującej opiekę naukową nad doktorantami z celami i efektami kształcenia na tych studiach.

Nie dotyczy

2) Jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

Aktualnie oferowane i prowadzone studia podyplomowe nie wymagają z punktu widzenia formalnego dla swego prowadzenia, zgodności efektów z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także skorelowania z możliwościami wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Podstawowym celem oferowanych studiów podyplomowych jest aktualizacja i pogłębienie wiedzy albo rozwój predyspozycji intelektualnych. Z tego punktu widzenia aktualna oferta umożliwia w sposób właściwy pogłębienie przez słuchacza wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu, i nabyciu umiejętności oraz wiedzy specjalistycznej. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że władze Wydziału

zdają sobie doskonale sprawę z potrzeby ewentualnej korelacji efektów studiów podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy, gdyby tego typu studia pojawiły się w ofercie.

3) *Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia.*

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia dla studiów podyplomowych, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na tych studiach wypada pozytywnie w stopniu pełnym. Nie został jednak ten element ściśle sformalizowany co może negatywnie wpłynąć na przyszłość, w razie potrzeby szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby rynku. Liczba prowadzonych studiów podyplomowych jest zbyt niska (2) jak na tak duży wydział. Stąd też proces współpracy w omawianym zakresie wymaga ujęcia w pewne ramy jasno określonych i nakierowanych podmiotowo działań.

Studia podyplomowe prowadzone na WPiA UKSW zostały utworzone w związku z zainteresowaniami poznawczymi uczestników oraz zapotrzebowaniem rynku pracy, który jest rozpoznawany poprzez kontakty z instytucjami. Dokonuje się ciągłej analizy rynku pracy, obejmujące śledzenie ścieżki rozwoju zawodowego absolwentów i monitorowanie zapotrzebowania rynku pracy poprzez kontakty z interesariuszami zewnętrznymi. Uzyskuje się także opinie na temat studiów podyplomowych od interesariuszy wewnętrznych. Przedstawiane nowe oferty w tym zakresie podlegają konsultacjom w ramach Kolegium Dziekańskiego i Rady Wydziału. W skład Rady Wydziału wchodzi przedstawiciele Kolegium Dziekańskiego, samodzielni pracownicy naukowcy, a także wybrani w wydziałowych wyborach przedstawiciele młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych, przedstawiciele pracowników administracyjnych oraz przedstawiciele środowisk studenckich. Kolegium Dziekańskie w stały sposób konsultuje pewne fragmenty procesu kształcenia lub określone projekty, z punktu widzenia ich celowości i użyteczności, z przedstawicielami samorządu studentów Wydziału, przedstawicielami kół naukowych oraz absolwentami Wydziału, zrzeszonymi w stowarzyszeniu absolwentów Wydziału. Podkreślenia wymagają także konsultacje w zakresie przyjmowanych koncepcji kształcenia podejmowane z osobami związanymi z Wydziałem umowami cywilnoprawnymi, które to osoby są wykładowcami w zakresie określonych przedmiotów realizowanych w ramach oferty programowej Wydziału, a które są ekspertami i specjalistami o uznanej renomie rynkowej. Osoby te bądź to wykonują wolne zawody prawnicze, bądź to są członkami prawniczych korporacji zawodowych, sądów polubownych, albo są wysokiej klasy specjalistami sprawującymi funkcje dyrektorskie w urzędach administracji publicznej. Przykładowo, osobami konsultowanymi w omawianym zakresie byli członkowie Rady Izby Notarialnej, sędziowie Sądu Arbitrażowego przy PKPP LEWIATAN, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Należy zatem podkreślić istnienie określonego stałego mechanizmu konsultacji koncepcji kształcenia z przywołanymi powyżej interesariuszami.

Prowadzone obecnie dwa studia podyplomowe są przykładem na właściwie prowadzą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi. Studia „Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych” zostały objęte patronatem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Wnioskując o objęcie patronatu przekazywano planowany program studiów, a to w efekcie zaowocowało patronatem. Patronat jest dowodem akceptacji programu. W przypadku studiów „Prawo Dowodowe” twórcy rozdali informacje o planowanym uruchomieniu studiów podyplomowych uczestnikom konferencji naukowej Bielańskie Kolokwia Karnistyczne

organizowanej przez Katedrę Prawa Karnego UKSW. Została także opracowana strona internetowa dedykowana studiom. Ze względu na znaczący odzew ze strony interesariuszy zewnętrznych stwierdzono, że pomysł powinien zostać zrealizowany. Rozesłano również zaproszenie/informację do wszystkich sądów apelacyjnych i wszystkich prokuratur apelacyjnych w kraju.

W przypadku obu studiów znaczącą część wykładowców stanowią reprezentanci interesariuszy zewnętrznych. W wypadku studiów „Prawo Dowodowe” cele i efekty kształcenia konsultowane były m. in. z prokuratorem Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie, pracującym w Wydziale ds. przestępczości zorganizowanej.

W zakresie kształtowania oferty studiów podyplomowych istnieje więc wypracowany określony model współpracy. Tytułem przykładu, w 2009 roku doszło w drodze uchwały nr 24/2009 Senatu UKSW z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekształcenia Podyplomowego Studium Informacji Niejawnych i Danych Osobowych do przekształcenia owego studium w Podyplomowe Studium Prawno – Informatyczne Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych. Przyczyna owej zmiany leżała w wyraźnych sygnałach ze strony interesariuszy zewnętrznych, którzy byli znacznie bardziej zainteresowani problematyką ochrony danych osobowych niż informacji niejawnych. Organizatorzy studium zdecydowali się zatem położyć większy nacisk na tę część zagadnień, co znalazło odzwierciedlenie w nowej nazwie. Występujący model współpracy w postaci prowadzenia zajęć oraz niesformalizowanych kontaktów pomiędzy organizatorami a interesariuszami zewnętrznymi, wymaga jednak określonego sformalizowania, by zapewnić, że w przyszłości prowadzone obecnie z sukcesem studia podyplomowe, w razie zmian personalnych nadal były ważnym, skutecznie i z sukcesem prowadzonym elementem oferty dydaktycznej wydziału. Jak na WPiA prowadzone tylko dwa studia podyplomowe to niezbyt wiele.

4) Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia.

Księga procedur jakości kształcenia UKSW (procedury dotyczące weryfikacji efektów kształcenia - załącznik do zarządzenia nr 52/2013 Rektora UKSW) zawiera elementy związane z określaniem nakładu pracy słuchacza studiów podyplomowych, w celu ich przeliczenia na punkty ECTS. System ten nie budzi wątpliwości i jest stosowany należycie.

Programy kształcenia spełniają wymogi stawiane przez odpowiednie dokumenty MNiSW oraz uchwały Senatu. Zgodnie z ustaleniami ogólnouczelnianymi jednostka wdrożyła system ECTS na studiach podyplomowych i wszystkie studia realizowane od 1 października 2012 są objęte system punktów ECTS. Trzeba przyznać, że zmiana ta nastąpiła dość późno, wobec dość długiego okresu obowiązywania zasad ECTS. Program nauczania, zatwierdzony przez Radę WPiA UKSW umożliwia uzyskanie słuchaczom 60 punktów ECTS, przy czym liczba punktów ECTS przyporządkowana do poszczególnych przedmiotów jest skorelowana z liczbą godzin przeznaczonych na realizację poszczególnych przedmiotów nauczania oraz nakładem pracy słuchaczy. Na UKSW obowiązuje jednolity wzór sylabusu do przedmiotu. Podstawą formalną jest decyzja Nr 4/2013 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie wzoru opisu przedmiotu (sylabusu).

5) Jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Stosowany system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia ocenić należy pozytywnie w stopniu znaczącym. Z punktu widzenia słuchaczy system ten jest powszechnie znany i łatwo dostępny, co wynika ze szczególności ujednoczonych sylabusów do przedmiotów, oraz z prowadzonych odrębnych stron internetowych dla poszczególnych studiów podyplomowych. Ujednoczenia wymaga kwestia hospitacji zajęć, opisu kadry wykładowców, ewentualnego stosowania systemu antyplagiatowego w przypadku pracy końcowej/etapowej jako elementu weryfikacji efektów kształcenia dla danych studiów podyplomowych. Niektórym elementom brak cykliczności.

System oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia poddano ocenie z punktu widzenia jego elementów składowych:

a) **Spójność i integralność podstaw formalnoprawnych.**

Na UKSW obowiązują podstawy formalno prawne dla odpowiedniego kształtowania oferty studiów podyplomowych, zarówno w warstwie programowej jak i określania właściwych form weryfikacji założonych do osiągnięcia efektów kształcenia. Niektóre z tych wewnętrznych aktów normatywnych nie obejmują studiów podyplomowych, a powinny.

Obowiązuje zarządzenie Rektora UKSW w Warszawie z dnia 31 lipca 2013 r. Nr 52/2013 w sprawie wprowadzenia systemu weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia, jednak nie zostało jasno określone, czy ma również zastosowanie wobec studiów podyplomowych. Wspomniane zarządzenie nie rozstrzyga sprawy jednoznacznie, ponieważ wspomina jedynie o weryfikacji efektów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Wydział. Określa procedurę zatwierdzania programów kształcenia tylko na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, nie wspomina o procedurze dyplomowania na studiach podyplomowych. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że zgodnie z dotychczasową praktyką należy przyjąć, że zatwierdzanie programów studiów podyplomowych zostanie objęte procedurą określoną w Księdze procedur..

Studia „Prawo Dowodowe” prowadzone są na podstawie uchwały Senatu UKSW z dnia 21 maja 2013 r. nr 65/2013 w sprawie utworzenia studiów podyplomowych „Prawo dowodowe”, która określa zakładane efekty kształcenia. Studia „Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych” zostały objęte uchwałą nr 53/2012 Senatu UKSW z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów na Wydziale Prawa i Administracji.

b) **Ankietyzacja zajęć.**

Obowiązująca na WPiA UKSW decyzja Rektora UKSW z dnia 3 czerwca 2013 r. nr 21/2013 w sprawie ogólnouczelnianego wzoru ankiety oceny zajęć dydaktycznych obejmuje również studia podyplomowe. Ankiety te są wypełniane *online* za pośrednictwem systemu USOS.

W ramach Studiów „Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych” przeprowadzana jest ankieta anonimowa na koniec studiów/danej edycji.

Analogiczne rozwiązanie zostanie zastosowane w przypadku studiów „Prawo Dowodowe”.

Słuchacze tych studiów podyplomowych nie są jednak ankietowani w czasie ich trwania (Semestralnie/rocznie). Ten element wymaga ujednoczenia i wyraźnego wskazania miejsca w systemie ewaluacji przebiegu studiów. W istniejącym więc systemie brakuje wyraźnego, stałego elementu pozwalającego na ocenę, czy założony program kształcenia odnośnie konkretnych zajęć został należycie zrealizowany.

c) **Kontrola antyplagiatowa.**

Na WPiA UKSW obowiązuje zarządzenie Dziekana WPiA UKSW z dnia 28 maja 2013 r. nr 6/2012/2013 w sprawie kontroli prac dyplomowych w Internetowym Systemie Antyplagiatowym na Wydziale Prawa i Administracji.

Z formalnego punktu widzenia nie obejmuje ono prac w ramach studiów podyplomowych, jeśli sylabus do danego przedmiotu, ewentualnie całościowo po zakończeniu studiów podyplomowych, przewiduje tego typu prace. Zarządzenie nie przewiduje objęcia prac dyplomowych na studiach podyplomowych procedurą antyplagiatową, co wynika z faktu, że istniejące dotychczas studiów „Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych” kończyło się jedynie egzaminem. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że przewidywana w toku studiów podyplomowych „Prawo Dowodowe” forma weryfikacji efektów kształcenia w postaci krótkiej pracy pisemnej sprawia, że władze Wydziału rozważają objęcie tych studiów procedurą antyplagiatową.

Kwestia ta wymaga głębszego zastanowienia i ewentualnej korekty przez władze WPiA UKSW.

d) **Zasady przeprowadzania egzaminów.**

Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że załącznik nr 2 do Wytycznych nr 1/2012 na temat przeprowadzania egzaminów licencjackich oraz magisterskich na kierunkach: *Prawo, Administracja, Stosunki Międzynarodowe* oraz określających system oceny prac zaliczeniowych, projektowych i dyplomowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 3 września 2012 r. nie odnosi się do studiów podyplomowych.

W związku z tym, jeżeli studia podyplomowe przewidują jako formę końcową weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia egzamin, warto objąć istniejącymi przepisami wewnętrznymi również egzaminy w ramach studiów podyplomowych w celu ujednolicenia tych zasad.

e) **Hospitacje zajęć.**

Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że obowiązujące na WPiA UKSW zarządzenie nr 4/2012 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z 3 września 2012 R., w sprawie przeprowadzania hospitacji zajęć na Wydziale Prawa i Administracji, nie odnosi się do studiów podyplomowych. W tym zakresie element ten wymaga uregulowania, i objęcia zasadami hospitacji również prowadzonych studiów podyplomowych.

Przejrzystość i powszechna dostępność systemu umożliwiającego ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Wydział umieszcza powszechnie dostępne w systemie informatycznym USOS karty przedmiotów, wchodzących w skład obu studiów, zawierające informacje dotyczące zakładanych efektów kształcenia, kryteriów oceny, zakresu tematów, metod dydaktycznych oraz sposobu weryfikacji efektów kształcenia. Dostępność informacji na temat samej oferty studiów wobec interesariuszy zewnętrznych/słuchaczy raczej nie budzi wątpliwości, choć wymaga pewnych korekt. Informacje na temat programów kształcenia, zasad rekrutacji, warunków studiowania oraz bieżące ogłoszenia są umieszczone na stronie internetowej WPiA [www.wpia.uksw.edu.pl](http://wpia.uksw.edu.pl) w zakładce STUDIA PODYPLOMOWE¹.

Studia podyplomowe posiadają własną stronę internetową. I takie podejście do upowszechniania oferty należy ocenić bardzo pozytywnie. Każde z obecnie prowadzonych

---

¹ <http://wpia.uksw.edu.pl/node/24> data wejścia 3 stycznia 2014 r., godz. 10.58

studiów podyplomowych posiada własną stronę: Studia „Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych”², Studia „Prawo Dowodowe”³.

Porównując obie strony www studiów podyplomowych można stwierdzić, że ich zawartość jest bardzo różna. Poprawy wymaga kwestia ujednoczenie informacji zamieszczanych na stronie dedykowanej studiom podyplomowym, gdy chodzi o wykładowców. Na stronie poświęconej studiom „Ochrona Danych Osobowych i Informacji Niejawnych” na 22 osoby wymienione jako wykładowcy studiów podyplomowych, tylko przy 10 można było zapoznać się z jakimiś informacjami na ich temat, w pozostałym zakresie brak było tych informacji⁴. Zaś na stronie poświęconej studiom „Prawo dowodowe” brak jakichkolwiek informacji o kadrze, mimo że tego typu zakładka została przewidziana⁵ (informacji o kadrze również brak w załączniku w pdf. Jaki można ściągnąć ze strony tych studiów). Szkoda, gdyż same studia spotkały się bardzo dużym zainteresowaniem.

Widać więc bardzo dobre pomysły, jakie wdrażają inicjatorzy poszczególnych studiów, jednak brak pewnej jednolitości w ich wdrażaniu.

Ocena programu i planu studiów podyplomowych, z punktu widzenia możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia, w tym w założonym czasie trwania tych studiów wypada pozytywnie. Dobór osób prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych również wypada pozytywnie. Dobór prowadzących zajęcia wynika z posiadanych doświadczeń praktycznych, wiedzy specjalistycznej, co wykazuje należyłą korelacją z założonymi celami do osiągnięcia w ramach poszczególnych studiów.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ZNACZĄCO.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) – nie dotyczy

2) **Celem oferowanych studiów podyplomowych jest aktualizacja i pogłębienie wiedzy albo rozwój predyspozycji intelektualnych. Z tego punktu widzenia aktualna oferta umożliwia w sposób właściwy pogłębienie przez słuchacza wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu, i nabyciu umiejętności oraz wiedzy specjalistycznej.**

3) **Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na tych studiach wypada pozytywnie. Intensyfikacji wymaga proces informacji zwrotnych od absolwentów/słuchaczy.**

4) **Programy kształcenia spełniają wymogi stawiane przez odpowiednie dokumenty MNiSW oraz uchwały Senatu. Zgodnie z ustaleniami ogólnouczelnianymi jednostka wdrożyła system ECTS na studiach podyplomowych i wszystkie studia realizowane od 1 października 2012 są objęte systemem punktów ECTS.**

5) **Stosowany system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia ocenić należy pozytywnie w stopniu znaczącym. Z punktu widzenia słuchaczy system ten jest powszechnie znany i ogólnie dostępny, co wynika ze szczegółowości sylabusów do**

---

² <http://www.ochronadanych.uksw.edu.pl/node/39> data wejścia 3 stycznia 2014 r., godz. 11.01

³ <http://prawo.dowodowe.uksw.edu.pl/> data wejścia 3 stycznia 2014 r., godz. 11.02

⁴ <http://www.ochronadanych.uksw.edu.pl/node/39> data wejścia 3 stycznia godz. 10.48

⁵ <http://prawo.dowodowe.uksw.edu.pl/index.php/kadra> data wejścia 3 stycznia 2014 r., godz. 11.04

przedmiotów, oraz z prowadzonych odrębnych stron internetowych dla poszczególnych studiów. Ujednolicenia wymaga kwestia hospitacji zajęć, opisu kadry wykładowców, ewentualnego stosowania systemu antyplagiatowego w przypadku pracy końcowej/etapowej jako elementu weryfikacji efektów kształcenia dla danych studiów podyplomowych.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę mające służyć realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1) Jednostka zapewnia kadre stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników,

Zapewnienie kadry stosownej do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej obejmuje zarówno kwestię pozyskania nowych pracowników naukowo – dydaktycznych, jak i utrzymania na Wydziale pracowników dotychczasowych, podnoszenia ich kwalifikacji, jak również dostosowania kwalifikacji pracowników do zmieniających się potrzeb, w szczególności potrzeb wynikających z ewolucji procesu dydaktycznego.

Zasady i metody doboru kadry naukowo - dydaktycznej do potrzeb wynikających z prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowanych w jednostce są zgodne ze strategią rozwoju Wydziału. Przy doborze kadry ma zastosowanie Uchwała Nr 7/2013 Senatu UKSW z dnia 24 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia zasad awansu pracowników naukowo-dydaktycznych.

Rekrutacja nowych pracowników WPiA UKSW opiera się na następujących elementach:

- ocenie renomy i doświadczenia naukowo-dydaktycznego (w przypadku zatrudniania samodzielnych pracowników naukowych);
- ocenie planów i potencjału naukowego (w przypadku zatrudniania młodszych pracowników naukowych);
- ocenie predyspozycji interpersonalnych, umiejętności prowadzenia pracy naukowej i dydaktycznej oraz rękojmi należytego wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego.

Od roku akademickiego 2011/2012, rekrutacja nowych pracowników dokonywany jest w trybie konkursowym. Po upływie przewidzianych przez ogłoszenia konkursowe terminach składania stosownych wniosków, na podstawie decyzji Dziekana Wydziału, powołana jest Komisja Konkursowa, która ma na celu zaopiniowanie Radzie Wydziału kandydata na pracownika Wydziału. W przypadku kandydatów nie będących samodzielnymi pracownikami nauki, powoływany jest dodatkowo recenzent ich dorobku naukowego. Decyzję w sprawie zatrudnienia podejmuje (w drodze uchwały) Rada Wydziału, na wniosek Dziekana Wydziału, po przedłożeniu przez Dziekana Wydziału opinii Komisji Konkursowej. Stosowne wnioski personalne w zakresie zatrudnienia nowych pracowników składane są finalnie do akceptacji Rektora UKSW.

Według stanu na dzień 1 listopada 2013 r., stan zatrudnienia na Wydziale pozornie prawie nie zmienił się w porównaniu z sytuacją sprzed 5-ciu lat. 1 listopada 2008 r. na Wydziale było zatrudnionych 107 pracowników, 5 lat później – 108 (stan aktualny również na datę wizytacji). Przy braku zmiany ilościowej, nastąpiła jednak w tym czasie poważna zmiana jakościowa. Liczba pracowników samodzielnych wzrosła z 19 do 25, doktorów – z 40 do 59, zaś liczba pozostałych pracowników (z tytułem zawodowym magistra, wykładowców, starszych wykładowców) zmniejszyła się z 48 do 24. Znacznie zredukowano również (z 12 do

5) i tak stosunkowo niewielką, już w roku 2008, liczbę pracowników zatrudnionych w jednostce jako dodatkowym miejscem pracy. Doszło zatem do bardzo korzystnej zmiany struktury zatrudnienia, co bardzo dobrze świadczy o polityce kadrowej władz Uczelni i Wydziału.

Istotnym elementem w kształtowaniu polityki kadrowej WPiA UKSW jest również systematyczne ograniczenie dodatkowej działalności pracowników naukowo-dydaktycznych, która kolidowałaby z wypełnianiem przez nich obowiązków pracowniczych na rzecz Wydziału. Głównym celem ograniczania dodatkowej działalności pracowników naukowo-dydaktycznych jest determinacja władz WPiA UKSW do budowy zintegrowanego i stałego zespołu pracowników naukowo-dydaktycznych w pełni identyfikujących się z Wydziałem jako podstawowym miejscem pracy. Jest to założenie pod każdym względem trafne. Od wielu lat, zatrudnienie na uczelni publicznej traktowane było, przez wiele osób, jako rodzaj „zabezpieczenia socjalnego” i „odskocznicy” do poszukiwania okazji na dodatkowy zarobek. Postawa taka nie może sprzyjać rzetelnemu wypełnianiu obowiązków naukowo – dydaktycznych w podstawowym miejscu pracy, słusznie zatem Władze Wydziału dążą do budowy właściwej świadomości pracowników, co do ich roli i charakteru relacji z pracodawcą. Należy przy tym zauważyć, że w/w działania skorelowane są z systemem dobrze motywującym pracowników, także od strony finansowej (szerzej zob. niżej) do związania się na stałe z WPiA UKSW.

Prawidłowość powierzanych kadrze naukowo-dydaktycznej zadań dydaktycznych można zbadać poprzez analizę decyzji o przydziale zajęć oraz treści kart przedmiotów. Należy stwierdzić, iż Wydział zatrudnia wysokokwalifikowanych specjalistów, którzy prowadzą zajęcia o treści zgodnej z własnymi zainteresowaniami badawczymi.

Weryfikacja jakości wykonywania przez pracowników Wydziału zadań dydaktycznych, w tym badanie opinii studentów, generalnie przebiega prawidłowo. Jest ona dokonywana w sposób systematyczny i ciągły, na poziomie Wydziału w szczególności poprzez okresowe oceny pracowników. Zalecenia co do rozwinięcia niektórych elementów systemu weryfikacji zostały przedstawione w części dotyczącej kryterium 2. Jednym z zadań WKJK na WPiA UKSW jest, zgodnie z Zarządzeniem Nr 84/2012 Rektora UKSW z dnia 20 grudnia 2012 r., monitorowanie badań naukowych w dziedzinach i dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale, pod względem zgodności tematyki badań z treściami kształcenia.

Na Wydziale stworzone są szerokie możliwości rozwoju kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. W ramach starań o zapewnienie kadry stosownej do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, WPiA UKSW wspiera szczególnie rozwój młodszych pracowników naukowo - dydaktycznych. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na wymagany przez Władze Wydziału systematyczny rozwój naukowy pracowników posiadających stopień naukowy doktora. Władze Wydziału zachęcają pracowników do składania wniosków o granty badawcze, monitorują skuteczność tych aplikacji oraz weryfikują postępy w powiększaniu dorobku naukowego. Z uwagi na brak posiadanych uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego przez WPiA UKSW, wysiłek Władz Wydziału koncentruje się w dużej mierze na wsparciu pracowników Wydziału, którzy przeprowadzają postępowania habilitacyjne poza jednostką macierzystą. Pozytywnie należy ocenić działania Władz Wydziału na polu zapewnienia środków finansowych na pokrycie kosztów badań naukowych oraz starania o uczynienie zasad rozdziału tych środków jak najbardziej transparentnymi.

Niewątpliwie, uzasadnione byłoby jednak zwiększenie nakładów na pokrycie kosztów wykonywania obowiązków pracowniczych przez pracowników (zwłaszcza młodszych) WPiA, takich jak koszty tłumaczenia wniosków o grant naukowo – badawczy do NCN i NCBR na język angielski, tłumaczenia tekstów publikacji naukowych na języki obce, opłaty konferencyjne, czy też koszty wydania publikacji. Wszystkie te pozycje stanowią wydatki na cele służbowe, niekiedy dość znacznej wysokości (np. w porównaniu z pensją adiunkta), które nie mogą być pokrywane z prywatnych środków finansowych pracowników (np. koszt tłumaczenia wniosku o grant NCN na język angielski to kwota rzędu 2.000 zł). Warto zauważyć, iż koszty te stanowią – *de facto* – nie tylko „zwykłe” wydatki na bieżącą działalność zawodową, ale rodzaj inwestycji, z których korzyść odnosi nie tylko pracownik, ale i Jednostka, jak również cała Uczelnia. Jakiegokolwiek próby przerzucania tych kosztów na pracowników musiałyby zostać ocenione jako przejaw działania w kategoriach cynicznego „*homo oeconomicus*”, nie licującego z etyką akademicką.

Ocena efektów realizacji polityki Władz Wydziału w zakresie zapewnienia kadry stosownej do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej (spójności zakresu specjalności reprezentowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną i dydaktyczną z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów) jest w pełni pozytywna. Kadra naukowo – dydaktyczna reprezentuje specjalności adekwatne do w/w potrzeb, specjalności kadry pozostają spójne z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów. Należy dodać, iż pracownicy naukowo - dydaktyczni WPiA UKSW są powoływani przez pracodawców zewnętrznych do sporządzania ekspertyz naukowych (np. Biuro Analiz Sejmowych, członkostwo w komisjach kodyfikacyjnych, praca przy opracowywaniu aktów prawnych w ministerstwach, ekspertyzy dla przedsiębiorstw itp.), dzięki temu poznają specyfikę działania danego pracodawcy i swoją wiedzę wykorzystują w praktyce, mogą lepiej prowadzić zajęcia dydaktyczne przez co wzrasta jakość kształcenia. Pracownicy WPiAUKSW organizują także szkolenia dla pracodawców, dzięki czemu mają kontakt z praktyką i muszą zmierzyć się z wyzwaniem jakie niesie konfrontacja z osobami stosującymi prawo, a nie tylko wykładającymi o prawie, administracji i stosunkach międzynarodowych (np. staże dla ABW dotyczące oceny skutków regulacji). Niektórzy pracownicy WPiAUKSW są nie tylko pracownikami naukowymi, ale sami są także praktykami. To powoduje, że prowadzone przez nich zajęcia są bardziej wiarygodne dla studentów. Omawianie rozwiązań teoretycznych i odnoszenie ich do doświadczeń praktycznych prowadzącego ułatwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Metody dydaktyczne takich pracowników częściej są związane z kształceniem umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto zdarzają się sytuacje, gdy prowadzący w ramach wizyt studyjnych zabiera studentów do swojego pracodawcy, gdzie pokazuje funkcjonowanie danej dziedziny w praktyce.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny w stosunku do liczby jego uczestników jest prawidłowa. Liczba pracowników (wg. stanu na datę wizytacji) wynosiła 108, zaś studentów na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Wydział (stacjonarnych i niestacjonarnych) wynosił 4432. Daje to proporcję ok. 1 : 41, a więc znacznie bardziej korzystną, niż proporcja pomiędzy liczbą studentów a liczbą osób zaliczonych do minimum kadrowego określona w § 17 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz.1445), którą legislator ustalił na 1 : 160.

2) Jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,

Ocena dostosowania infrastruktury dydaktycznej i naukowej do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia oraz specyfiki realizowanych badań jest wysoka.

Siedziba Wydziału Prawa i Administracji UKSW położona jest na terenie kampusu Uczelni, składającego się m.in. z budynku mieszczącego władze i administrację Wydziału, a także dwóch nowoczesnych budynków dydaktycznych o dużej kubaturze. Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w profesjonalne zestawy do prezentacji multimedialnych, klimatyzację oraz odpowiednie nagłośnienie (aule) i oświetlenie (z możliwością pełnej regulacji). Na terenie kampusu brakuje jedynie specjalnych pomieszczeń do zajęć z WF, które prowadzone są w odpowiednio przystosowanych salach wynajmowanych przez Uczelnię na terenie Warszawy. Kampus posiada znaczną liczbę miejsc parkingowych, wystarczającą zarówno dla pracowników, jak i studentów. Ponadto, staraniem Uczelni doszło do uruchomienia specjalnych kursów linii autobusowej 114, która dowozi studentów i pracowników do najbliższej stacji metra. Uczelnia zapewnia dla studentów i pracowników bazę noclegową, dla pracowników za bardzo niską odpłatnością, zaś studenci mogą korzystać z różnych form wsparcia finansowego, aby móc korzystać z miejsc w domach studenckich, lub samodzielnie wynajmować lokale na terenie Warszawy. W ocenie studentów kierunku, pomoc Uczelni w zakresie bazy noclegowej w zupełności zaspokaja ich potrzeby.

Baza dydaktyczna i badawcza Wydziału bez wątpienia spełnia wymagania związane z prowadzeniem studiów. Stwarza także możliwość podejmowania samodzielnej pracy przez uczestników studiów, dzięki której mogą spełnić wymagania określone w programie studiów i uzyskać odpowiednie efekty kształcenia. Bardzo dobrze wyposażone jest biuro karier, które przygotowuje się do wprowadzenia w najbliższym czasie platformy kontaktów absolwent – pracodawca.

Infrastruktura dydaktyczna dostosowana jest w dużej części do potrzeb osób niepełnosprawnych, zarówno w zakresie konfiguracji ciągów komunikacyjnych (podjazdy, windy), toalet, jak i sprzętu audiowizualnego. Nie wszystkie budynki, w jakich odbywają się zajęcia dydaktyczne, są jednak w pełni wyposażone pod względem potrzeb osób z dysfunkcją ruchową.

W budynkach dydaktycznych wydzielone są pomieszczenia do opieki nad małymi dziećmi. W razie potrzeby, na miejscu dostępna jest pomoc medyczna.

Wydział Prawa i Administracji UKSW dysponuje własną biblioteką i czytelnią, utworzonymi i finansowanymi ze środków wypracowanych przez Wydział. Co roku przeznaczana są znaczne kwoty na zakup nowych pozycji. Przykładowo, w ubiegłym roku akademickim (2012/2013) biblioteka otrzymała kwotę 56.284,30 zł, która pozwoliła na zakup 547 woluminów, ponadto pozyskano 425 woluminów na zasadzie darowizny. Wg stanu na grudzień 2013 r., biblioteka posiadała w swoich zbiorach ponad 16.000 woluminów, prenumerowanych jest 59 tytułów czasopiśmiennictwa naukowego krajowego oraz 27 tytułów czasopiśmiennictwa naukowego zagranicznego. Czytelnia, oprócz czasopism, jest zaopatrzona w dobry wybór najbardziej potrzebnych studentom podręczników i komentarzy. Posiada stanowiska do pracy z komputerem, wyposażone w dostęp do programów prawniczych (LEX) oraz internetowych baz danych, z bazą Wirtualnej Biblioteki Nauki włącznie. Księgozbiór aktualizowany jest na bieżąco, w czasie wizytacji ZO stwierdził szeroki wybór publikacji adekwatnych do prowadzonych na Wydziale kierunków studiów. Biblioteka WPiA UKSW może być doskonałą podstawą do samodzielnej pracy zarówno dla studentów i słuchaczy, jak również pracowników naukowych. Należy dodać, iż studenci i

sluchacze studiów podyplomowych oraz pracownicy Wydziału mają także dostęp do zbiorów biblioteki głównej UKSW.

Ocena planów jednostki w zakresie rozwoju infrastruktury Wydziału jest wysoka. Na terenie kampusu, gdzie swoją siedzibą ma WPiA UKSW, planowane jest rozpoczęcie w ciągu najbliższego roku nowych inwestycji. Planowane jest przeniesienie biblioteki wydziałowej do nowego budynku, do bardziej przestronnych i liczniejszych pomieszczeń, co pozwoli na dalszą rozbudowę księgozbioru, jak również stworzy bardziej komfortowe warunki pracy w czytelni, w tym powiększenie liczby stanowisk do pracy z komputerem. Przygotowywana jest budowa centrum sportowego, hotelu asystenckiego, sal do symulacji rozpraw sądowych oraz budynku administracyjnego. Realizacja tych inwestycji uczyni infrastrukturę wydziału jeszcze bardziej atrakcyjną, doprowadzi do usunięcia wszystkich istniejących obecnie braków (brak własnych sal do zajęć WF, hotelu asystenckiego). Należy dodać, iż w/w braki nie mają charakteru podstawowego i nie utrudniają realizacji procesu dydaktycznego, ani też wykonywania obowiązków pracowniczych, a jedynie nieco obniżają nieco, w niektórych sytuacjach, dogodność pracy studentów, słuchaczy i pracowników na Wydziale.

ZO stwierdził, iż interesariusze zewnętrzni mają realny udział w zapewnieniu dostępu do bazy związanej z realizowanym kształceniem i badaniami naukowymi. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi powoduje, że niektóre zajęcia dydaktyczne odbywają się poza terenem UKSW. Są to między innymi zajęcia w sądach (udział w rozprawach jako widownia), prokuraturze, Kancelarii Sejmu (lekcje i warsztaty np. dotyczące procesu ustawodawczego), Trybunale Konstytucyjnym (wizyty studyjne i uczestnictwo w rozprawach). Dzięki temu studenci mają możliwość poznania funkcjonowania określonych instytucji, a także przekonania się, jak wiedza, którą zdobywają na UKSW przekłada się na praktykę.

3) Polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju.

Ocena polityki finansowej Wydziału pod względem zapewnienia realizacji jej celów strategicznych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i stabilności rozwoju jest wysoka.

WPiA, podobnie jak inne wydziały UKSW, co do zasady nie posiada samodzielności finansowej. Politykę finansową dla całego uniwersytetu prowadzą władze UKSW. Podstawowe regulacje prawne w zakresie administracji i gospodarki finansami i majątkiem zawiera Statut UKSW. Z przepisów tych wynika, że administracja UKSW poprzez właściwe prowadzenie spraw administracyjnych, gospodarczych i finansowych zobowiązana jest zapewnić odpowiednie warunki dla realizacji podstawowych zadań i celów WPiA. Za prawidłową gospodarkę majątkiem powierzonym WPiA odpowiada Dziekan. Niemniej, wewnętrzne regulacje UKSW stwarzają pewne atrybuty samodzielności finansowej, z których może korzystać m.in. Dziekan.

W roku 2013 zostały podjęte działania mające na celu poprawić sytuację finansową UKSW, a także dostosować rozwiązania wewnętrzne do zmiany przepisów prawa powszechnie obowiązującego odnoszących się do zasad dysponowania środkami wypracowanymi przez uczelnie (głównie zasad dysponowania środkami ze studiów niestacjonarnych). Działania te koncentrowały się wokół redukcji zatrudnienia pracowników na Wydziale, na zasadzie dodatkowego miejsca pracy oraz redukcji zatrudnienia pracowników z grupy wykładowców,

starszych wykładowców oraz tych pracowników naukowo – dydaktycznych, którzy w ostatnich latach wykazali najmniejsze postępy w indywidualnym rozwoju naukowym. Ogółem zwolnienia objęły 21 osób. Po w/w zmianach formalno – organizacyjnych Wydział zatrzymuje nadal na swoje potrzeby część środków finansowych wypracowanych dzięki kształceniu na studiach niestacjonarnych, zmienił się tylko sposób ustalania wysokości tych środków. Z uwagi na likwidację tzw. dodatków motywacyjnych, które stanowiły znaczne uzupełnienie wynagrodzenia aktywnych pracowników Wydziału, władze WPiA przygotowały nowe zasady wynagradzania za prowadzenie zajęć na studiach niestacjonarnych, według bardzo atrakcyjnych stawek godzinowych. Rozwiązania takie niewątpliwie służą powiązaniu interesów pracowników z losem Wydziału, podtrzymują ocenę UKSW jako pracodawcy atrakcyjnego, przez co mają duży wpływ na sukcesy WPiA w zakresie polityki kadrowej.

Według deklaracji Władz UKSW, w najbliższym czasie wprowadzone zostaną nowe rozwiązania, zwiększające zakres samodzielności wydziałów Uczelni w zakresie dysponowania wypracowanymi środkami finansowymi (jak i odpowiedzialności za stan finansów jednostek), co należy ocenić nad wyraz pozytywnie.

Na WPiA procedury dotyczące oceny poziomu naukowego Wydziału oraz jego jednostek organizacyjnych są ściśle powiązane z podziałem dotacji (na badania statutowe oraz dotacji projakościowej dla doktorantów i młodych pracowników nauki). Podział ten jest uzależniony od wyników badań naukowych. Kryteria oceny dorobku naukowego są analogiczne do kryteriów wykorzystywanych w procesie parametryzacji jednostek naukowych. Podziałem dotacji zajmuje się Komisja ds. Badań Naukowych i ich Finansowania. W trakcie opracowania jest obecnie regulamin podziału dotacji, który zastąpi stosowane wcześniej zasady podziału dotacji. Do zadań Komisja ds. Badań Naukowych i ich Finansowania należy także analizowanie ankiety jednostki przygotowywanej dla celów parametryzacji WPiA oraz opracowanie wniosków z ankiety.

Z zebranych przez ZO danych wynika, że Władze Wydziału prowadzą politykę racjonalną, nie tylko nie dopuszczając do deficytu, ale nawet gromadząc rezerwę, która może być przeznaczana na rozwój Wydziału i wsparcie jego pracowników. Polityka finansowa Władz Wydziału stwarza bardzo dobre, stabilne podstawy rozwoju WPiA UKSW. Działania podejmowane przez Władze Wydziału mogą służyć za wzór dobrych praktyk dla wielu innych uczelni.

Ocena uwzględnienia w polityce finansowej jednostki konieczności realizacji zadań projakościowych określonych m.in. w wyniku działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia również jest w pełni pozytywna. Polityka kadrowa i finansowa WPiA UKSW kładzie nacisk na promocję osób aktywnych naukowo, dydaktycznie i organizacyjnie. Należy tu m.in. podnieść, iż wykorzystywanym przez Władze Wydziału instrumentem stymulowania aktywności pracowników naukowo-dydaktycznych jest system nagród finansowych. Przyznawane nagrody w postaci dodatków naukowych, są ściśle uwarunkowane aktualnym dorobkiem naukowym, który poddawany jest okresowym (rocznym) ocenom. Dodatki naukowe realizowane są w oparciu o Uchwałę nr 197/2003/2004 Rady Wydziału Prawa UKSW z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie zasad przyznawania dodatku ze środków Wydziału za działalność naukową, zmienioną Uchwałą nr 189/2010/2011 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie zasad przyznawania dodatku ze środków Wydziału za działalność naukową.

Zastosowanie ma również Uchwała nr 84/2008 Senatu UKSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania nauczycielom akademickim nagród Rektora UKSW za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne, trybu wyłaniania kandydatów do nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz przyznawania nagród pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi.

Wyżej wspomniano o nowych inwestycjach w bazę dydaktyczną i zaplecze socjalne, które niewątpliwie podniosą jakość kształcenia na Wydziale (szczególnie nowa siedziba biblioteki, sale do symulacji rozpraw).

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka zapewnia kadre stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Kadre Wydziału tworzy liczne grono specjalistów, o wysokich kwalifikacjach, nierzadko o ogólnopolskiej, a nawet międzynarodowej renomie. Działania Władz Wydziału obejmują szereg elementów czyniących politykę kadrową skuteczną. Nakierowana jest ona zarówno na szybkie podnoszenie kwalifikacji kadry, jak też na wzmocnienie jej więzi z jednostką, m.in. poprzez budowę dobrej atmosfery w zespole pracowniczym oraz system zachęt finansowych.

2) Jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wyposażenie budynków do celów dydaktycznych, uwzględniające m.in. potrzeby osób niepełnosprawnych, jest dobre, aczkolwiek nie wszystkie budynki, w jakich odbywają się zajęcia dydaktyczne, są w pełni wyposażone pod względem potrzeb osób z dysfunkcją ruchową.

3) Polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju. Władze Wydziału prowadzą politykę racjonalną, nie tylko nie dopuszczając do deficytu, ale nawet gromadząc rezerwę, która może być przeznaczana na rozwój Wydziału i wsparcie jego pracowników.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Ocena spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia jest bardzo wysoka.

Na WPiA UKSW prowadzone są badania naukowe z zakresu nauk prawnych, nauk o administracji i stosunków międzynarodowych, na bardzo wysokim poziomie. Rezultaty badań prowadzonych przez pracowników Wydziału są powszechnie znane w Polsce i cieszą się uznaniem środowiska naukowego. Podlegają również w dużej mierze umiędzynarodowieniu, choć w przypadku nauk prawnych nie jest to proces ani oczywisty, ani łatwy. Badania naukowe prowadzone w poszczególnych katedrach powiązane są ze studiami oferowanymi przez Wydział: I i II stopnia (kierunek: Administracja oraz kierunek: Stosunki Międzynarodowe) oraz jednolitymi studiami magisterskimi (kierunek: Prawo). Wszystkie bezpośrednio lub pośrednio dotyczą obszaru nauk społecznych. Tematyka badań podejmowanych w ramach działalności statutowej katedry nawiązuje z kolei do nazwy przyjętej przez daną jednostkę. Znajduje to potwierdzenie zarówno w działaniach samej katedry, jak i pracowników w niej zatrudnionych. Wyniki prowadzonych badań (monografie, artykuły, referaty konferencyjne) wykorzystywane są także w zajęciach dydaktycznych, co niewątpliwie, pozytywnie wpływa na proces kształcenia studentów.

Przy WPiA UKSW afiliowanych jest kilka czasopism naukowych, część z nich o utrwalonej już w środowisku naukowym renomie: „Kwartalnik Prawa Publicznego”, „Zeszyty Prawnicze”, „Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych”, „Polish Review of International and European Law” oraz czasopismo studenckie „Młody Jurysta”. Pracownicy WPiA UKSW skutecznie aplikują o granty badawcze NCN i NCBR, w ostatnim czasie

realizowane są m.in.: grant NCBiR „Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym” oraz granty NCN: „Teoria i dogmatyka w procesie globalizacji prawa”, „Tworzenie i wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł na obszarze gminy jako sfera gospodarki komunalnej. Analiza prawno – administracyjna”, „Legitymizacja demokratyczna i autonomia instytucjonalna agencji Unii Europejskiej”. Publikacje naukowe afiliowane przez pracowników Wydziału na korzyść jednostki, co roku liczone są w setkach. Wydział tworzy własną bazę bibliograficzną na platformie cyfrowej (procedury dobiegają końca).

W zakresie podnoszenia standardów prowadzonych badań naukowych 19 listopada 2013 r. została powołana Komisja, której zadaniem będzie zaopiniowanie przedłożonego przez Dziekana projektu: *Zasady etyczne i organizacyjne badań naukowych prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*. W trosce o wysoki poziom naukowy i etyczny pracy badawczej powyższy dokument został opracowany w oparciu o: *The European Code of Conduct for Research Integrity*, ogłoszony w 2010 r. wspólnie przez European Science Foundation (ESF) i All European Academies (ALLEA) jako wzorzec do wykorzystania przy tworzeniu własnych kodeksów w poszczególnych krajach UE oraz opracowania Zespołu ds. Etyki w Nauce przy Przewodniczącym KBN (2000) pt. *Dobra praktyka naukowa*; Komitetu Etyki w Nauce PAN (1994, 2001) pt. *Dobre obyczaje w nauce. Zbiór zasad i wytycznych; Kodeks etyki pracownika naukowego* przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne PAN (2012).

Reasumując, poziom spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych oraz poszczególnych subdyscyplin z efektami kształcenia dla kierunków oraz prowadzonymi przez pracowników zajęciami jest wysoki, zaś aktywność pracowników Wydziału na polu badań naukowych jest bardzo wysoka. Należy dodać, iż wśród projektów badawczych realizowanych przez pracowników Wydziału znajdują się przykłady prac badawczych, które zostały zainspirowane przez pracodawców współpracujących z Wydziałem, oraz których rezultaty znalazły praktyczne zastosowanie. Należy do nich np. projekt „Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym”, jak również opracowanie „Ocena skutków regulacji w prawie gospodarczym”, przygotowane na zlecenie ABW.

Ocena stopnia udziału studentów w prowadzonych badaniach naukowych jest również wysoka. ZO ocenił udział studentów w prowadzonych badaniach naukowych z uwzględnieniem proporcji zainteresowań i aktywności studentów w zależności od poziomu studiów: aktywność ta w nieco mniejszym stopniu ma miejsce w przypadku studiów pierwszego stopnia, w większym – studiów magisterskich. Poziom aktywności naukowej studentów WPiA UKSW ZO ocenił jako wysoki i będący w dużej mierze rezultatem celowej polityki Władz Wydziału oraz jego jednostek organizacyjnych. Skalę aktywności naukowej studentów WPiA UKSW obrazuje **załącznik nr 6**.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Ocena spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia jest bardzo wysoka. Na WPiA UKSW prowadzone są badania naukowe z zakresu nauk prawnych, nauk o administracji i stosunków międzynarodowych, na bardzo wysokim poziomie. Rezultaty badań prowadzonych przez pracowników Wydziału są powszechnie znane w Polsce i cieszą się uznaniem środowiska naukowego. Wyniki prowadzonych badań wykorzystywane są także w zajęciach dydaktycznych, co

niewątpliwie, pozytywnie wpływa na proces kształcenia studentów. Ocena stopnia udziału studentów w prowadzonych badaniach naukowych jest również wysoka.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych,

Oceniana jednostka zaangażowana jest we współpracę dydaktyczną przede wszystkim w ramach programu Erasmus. Obok tego, udział poszczególnych jednostek wewnętrznych w programach międzynarodowych ocenianej placówki jest zróżnicowany i warunkowany specyfiką ich obszarów badawczych oraz aktywnością dydaktyczną.

Niektórzy pracownicy ocenianej jednostki brali udział w unijnym programie na rzecz zatrudniania i solidarności społecznej – Progress (2007-2013) oraz w cyklicznych międzynarodowych seminariach na temat europejskiego prawa pracy, współorganizowali międzynarodowe konferencje, współpracowali w ramach Insurance Restatement Group – grupy eksperckiej pracującej dla Komisji Europejskiej. Katedra Prawa Informatycznego współorganizowała konferencję Geographic Information Systems, Katedra Prawa Rzymskiego uczestniczyła w konferencji międzynarodowej w Chinach. Katedra Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego oraz Koło Naukowe Prawa Prywatnego zorganizowało Amerykańsko – polskie Kolokwium Cywilistyczne pt. „How to deal with American law – Polish access to American law”. W kolokwium obok organizatorów, studentów, oraz przedstawicieli środowisk prawniczych zainteresowanych problematyką cywilnoprawną w stosunkach amerykańsko-polskich, udział wzięli sędziowie i współpracownica Circuit Court of Cook County (st. Illinois, USA).

Studenci Wydziału w tym członkowie Koła Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego uczestniczyli w warsztatach naukowych „3RD Academic Public International Law Workshop” mających miejsce w Brukseli i Hadze. W ramach warsztatów studenci aktywnie brali udział w prelekcjach zorganizowanych w Komisji Europejskiej oraz aktywnie współorganizowali prestiżowy konkurs prawniczy Talders International Moot Court Competition 2012.

W strukturze programów międzynarodowych o istotnych implikacjach dla procesu dydaktycznego i jakości kształcenia, w które zaangażowana jest oceniana jednostka, szczególne miejsce zajmuje program Erasmus. Zaangażowanie w niego poszczególnych instytutów lub katedr jest zróżnicowane, a udostępnione dane dotyczą lat 2008 – 2013. Uwzględniając zróżnicowanie okresów, których dotyczą dane – w skali Wydziału jako całości wyjechało 149 studentów, oraz 6 pracowników. Przyjechało zaś w ramach tej wymiany 24 studentów. Jednostkowo w okresie 2007-2013 pracownicy i studenci zaangażowani byli w inne programy międzynarodowe (CEEPUS freemover, BUWiWM, Co-tutelle, Free mover).

W ocenie środowiska studenckiego, studenci Wydziału Prawa i Administracji mają zapewnione możliwości uczestnictwa w programach międzynarodowych. W realizacji wymiany międzynarodowej mogą uczestniczyć studenci I i II stopnia kształcenia oraz jednolitych studiów magisterskich. Najpopularniejszym programem wymiany międzynarodowej wśród studentów wizytowanej Jednostki jest program LLP Erasmus. Uczelnia w roku akademickim 2013/2014 podpisała 18 umów partnerskich dla studentów wizytowanego Wydziału. Na bazie jednej umowy istnieje możliwość wyjazdu do dziesięciu studentów WPiA. Należy podkreślić, iż oferowane studentom możliwości są spójne z wybranym kierunkiem kształcenia w macierzystej Uczelni.

Mobilność studentów wizytowanej Jednostki w ostatnich latach zwiększyła się. W roku akademickim 2008/2009 w wymianie międzynarodowej uczestniczyło 16 studentów, w roku akademickim 2009/2010 uczestniczyło 22 studentów, w roku akademickim 2010/2011 31 studentów, natomiast w roku 2011/2012 uczestniczyło 43 studentów i w roku 2012/2013 37 studentów wizytowanej Jednostki. Zastrzeżenia budzi jednak fakt małej liczby chętnych studentów z uczelni zagranicznych zainteresowanych podjęciem kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW. W ostatnich 5 latach rozpoczęło kształcenie łącznie 24 studentów na wizytowanym Wydziale.

Proces rekrutacji dotyczący wymiany międzynarodowej LLP Erasmus jest trój etapowy, a niezbędne informacje i formularze są dostępne na stronie Internetowej Uczelni. Pierwszy etap dotyczy złożenia dokumentów w formie elektronicznej w systemie USOS, drugi etap to egzamin z języka obcego, natomiast trzeci etap związany jest z rozmową kwalifikacyjną, która odbywa się przed komisją wydziałową, w której w skład wchodzi przedstawiciel środowiska studenckiego. Istotne jest przedstawienie krok po kroku etapów rekrutacji oraz umieszczenie wykazu dokumentów, które studenci są zobowiązani złożyć, aby móc ubiegać się o wyjazd. Proces rekrutacji dotyczący wymiany międzynarodowej funkcjonuje poprawnie z punktu widzenia oceny studenckiej.

Pozytywnie należy ocenić promocję i popularyzację programu LLP Erasmus przez Jednostkę wśród społeczności studenckiej Wydziału (m.in. spotkania i plakaty informacyjne, istotne informacje udostępniane w systemie USOS i na portalach społecznościowych). Ważne jest również monitorowanie procesu kształcenia poza macierzystą Uczelnią (konsultacje ze studentami uczestniczącymi w wymianie międzynarodowej) oraz dostarczanie niezbędnych informacji dla osób zainteresowanych programami międzynarodowymi.

2) Jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia,

Oceniana jednostka zaangażowana jest w internacjonalizację procesu kształcenia na niektórych kierunkach studiów. Służy temu uczestnictwo w licznych – wymienionych powyżej – programach międzynarodowych, a w szczególności w programie Erasmus. W działaniach tych uczestniczą głównie studenci oraz pracownicy. Poprzez wyjazdy studenci zyskują nową wiedzę i umiejętności na uczelniach partnerskich. Pracownicy doświadczenie zdobyte w czasie wymiany z partnerami zagranicznymi przekazują studentom w czasie zajęć dydaktycznych.

Jeśli chodzi o przedmioty nauczane w językach obcych studenci zagraniczni na Wydziale są uprawnieni do wybrania przedmiotów w językach obcych oferowanych na całym Uniwersytecie. W jednostce ocenianej dostępnych jest na stałe 40 kursów w językach obcych wykładanych przez pracowników WPiA. Studenci mają również możliwość uczestniczenia w innych wykładach prowadzonych dla obcojęzycznych studentów w kameralnych- czasem nawet 2 osobowych grupach. Wynika to z konieczności zapewnienia studentom zagranicznym możliwości realizowania programów wyznaczonych przez zagranicznych koordynatorów ERASMUS). Wszystkie sylabusy przedmiotów obcojęzycznych są dostępne w językach wykładowych, niezbędna literatura jest dostępna w bibliotece, w elektronicznych zasobach bibliotecznych, w systemach pomocy prawnej (lex omega, lex polonica), do których studenci ocenianej jednostki mają dostęp przez system USOS. Skrypty są zapewniane w odpowiedniej liczbie kopii przez wykładowców. Biblioteka WPiA prenumeruje 40 tytułów czasopism zagranicznych, istotne czasopisma znajdują się fizycznie na miejscu w bibliotece, reszta gromadzona jest w depozycie. Studenci mają dostęp do systemów wyszukiwawczych i elektronicznych baz prawniczych i legislacyjnych z wszystkimi niezbędnymi uprawnieniami do korzystania. Do tego celu przeznaczonych jest kilka komputerów, które jednak nie zaspokoją potrzeb studentów i placówka przygotowuje plany poszerzenia lokalowego i wyposażenia komputerowego własnej biblioteki. Pracownicy za pośrednictwem biblioteki mogą uzupełniać według potrzeb dla swych zajęć zbiory biblioteczne, w tym również o literaturę zagraniczną.

Internacjonalizacji procesu kształcenia służą także zajęcia prowadzone przez *visiting professors* w ocenianej jednostce. Gościnnie występowali na wydziale pracownicy naukowcy z Hiszpanii, Włoch i Chin. W ocenie ZO, informacje na temat zapraszania przez poszczególne katedry wykładowców zagranicznych do prowadzenia zajęć pokazują, że jest to praktyka funkcjonująca na stałe, aczkolwiek zaangażowanie struktur ocenianej placówki jest zróżnicowane, dotyczy głównie kierunku prawa.

Wydział Prawa i Administracji nawiązał współpracę z Kutafin Moscow State Law University, która umożliwiła pracownikom naukowym oraz studentom publikowanie artykułów naukowych w Academic Publishing Group „Nota Bene”. Studenci pozytywnie ocenili wskazane możliwości aktywności naukowej. Dodatkowo na podstawie porozumienia odbyły się wykłady gościnne pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni partnerskiej z Moskwy. W 2014 roku planowany jest również początek cyklicznych wymian międzynarodowych studentów i wykładowców WPiA.

Jednostka prowadzi aktywną współpracę z uniwersytetem w Chinach - Xiamen University. Na podstawie porozumienia prowadzone są wykłady cykliczne dotyczące m.in. chińskiego prawa handlowego. Planowana jest również w przyszłości wymiana studencka.

Istotny jest również udział studentów w konkursach międzynarodowych Moot Court Competition. Drużyna WPiA od kilku lat zdobywa czołowe miejsca w kraju i uczestniczy w finałach międzynarodowych m.in. w 2011 i 2012 roku w Waszyngtonie, a w 2013 roku we Frankfurcie nad Menem. Studenci pozytywnie ocenili możliwość udziału w krajowych i międzynarodowych konkursach.

W ramach internacjonalizacji procesu kształcenia wizytowana Jednostka organizuje wykłady otwarte dla studentów z pracownikami zagranicznych ośrodków naukowo-dydaktycznych m.in. z Chin, USA, Niemiec i Ukrainy. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się na temat wystąpień zagranicznych nauczycieli akademickich.

3) Jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi

Oceniana jednostka współpracuje z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Współpraca międzynarodowa regulowana jest przez Zarządzenie nr 61/2013 Rektora UKSW z dnia 18.9.2013 w sprawie trybu zawierania umów o współpracy UKSW z podmiotami zagranicznymi. Zarządzenie reguluje tryb zawierania umów o współpracy ocenianej jednostki z podmiotami zagranicznymi z wyłączeniem umów dotyczących projektów i programów europejskich oraz funduszy strukturalnych.

Współpraca odbywa się na podstawie umów międzynarodowych zawieranych przez Rektora po uzyskaniu zgody Senatu UKSW. Odnośnie współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi w raporcie samooceny wskazano kilkudziesięciu partnerów takiej współpracy obejmującej Chiny, Egipt, Francja, Niemcy, Rosja, Rumunia, Słowacja, Stany Zjednoczone, Ukraina, Wielka Brytania i Włochy. Wykaz obowiązujących umów podpisanych na rzecz ocenianej jednostki w ramach programu Erasmus zawiera 18 pozycji i dotyczy 11 krajów Europy.

Współpraca międzynarodowa jest realizowana przede wszystkim na płaszczyznach naukowej oraz dydaktycznej. Współpraca naukowa obejmuje inicjowanie i realizację wspólnych projektów badawczych oraz wspólnych przedsięwzięć naukowych, takich jak konferencje i seminaria międzynarodowe. Aktualnie istotne znaczenie ma współpraca z akademickimi placówkami naukowymi: Universidad da Navara (Hiszpania), The Law School of Xiamen University (Chiny) i Moskowskij Gosudarstwiennyj juridiczeskij uniwersitet imieni O.E. Kutafina (Rosja). Podczas wizytacji przedstawiono listę zaangażowania pracowników i studentów w międzynarodowych konferencjach, konkursach czy badaniach.

Odnosić można również indywidualną współpracę naukową. Pracownicy korzystali z stypendium Komisji Fulbrighta (2009 r., 2010 r.), stypendium Fundacji im. Alexandra von Humboldta (2012 r.), uczestniczyli w międzynarodowych sesjach i szkołach naukowych: XXIII Human Rights Session 2012, Academy of European Law, European University Centre, Florencja, Włochy, 2012 r; 42 Study Session, The effectiveness of the international protection of social rights Institut International des Droits de l'Homme, Strasburg, Francja, 2011 r.; Venice Academy of Human Rights Wenecja, Włochy, 2010 r. Pracownicy uczestniczyli również w licznych projektach.

Pracownicy ocenianej placówki wchodzi w skład rad naukowych czasopism zagranicznych, w jednym wypadku czasopisma notowanego na tzw. liście filadelfijskiej oraz posiadające Impact Factor (*Cryptologia* - USA). Do rad programowych wydawanych przez ocenianą jednostkę czasopism zapraszani są nauczyciele akademicy z innych uczelni. W

czasopismach wydawanych przez ocenianą jednostkę mają możliwość publikowania naukowcy z zagranicy. Ta możliwość istnieje również dla studentów, których prace mogą być opublikowane w czasopiśmie „Młody Jurysta”. Na podstawie porozumienia z O.E. Kutafin Moscow State Law University studenci oraz pracownicy naukowcy z WPiA UKSW mają możliwość publikowania we wszystkich tytułach wydawanych przez Academic Publishing Group „Nota Bene”.

Z kolei współpraca dydaktyczna polega na zapraszaniu wykładowców z uczelni partnerskich z wykładami gościnnymi (cykle wykładów), czy innymi zajęciami (seminaria, konwersatoria) oraz konsultacjach projektów badawczych. W projektowanie procesu kształcenia, określanie efektów kształcenia - przedstawiciele zagranicznych instytucji partnerskich dotychczas nie byli formalnie włączeni, choć ich udział jest zauważalny w ramach w samym przebiegu procesu dydaktycznego.

Uczelnia oferuje swoim studentom możliwość uczestnictwa w wymianie krajowej poprzez podpisanie porozumienia polskich uczelni w sprawie systemu mobilności studentów MOST. Istotne informacje oraz etapy rekrutacji studentów na wskazaną wymianę są dostępne na stronie Internetowej Uczelni. Studenci wizytowanej Jednostki wskazali, iż chętnie uczestniczą w wymianie krajowej. Dodatkowo pozytywnie ocenili system punktów ECTS, który według ich opinii działa przejrzysto i sprawnie.

Studenci dość licznie uczestniczą w programie krajowym MOST. Dotyczy to studentów różnych kierunków, głównie kierunku „prawo” i „psychologia” i „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” z innych ośrodków akademickich w Kraju.

Szczegółowe dane Załącznik Nr 5. – program MOST.

WPiA UKSW należy dbać o rozwój dodatkowych umiejętności studentów, umożliwiając uczestnictwo w licznych konferencjach naukowych, sympozjach.

Załącznik Nr 6 – konferencje krajowe i zagraniczne studentów UKSW.

Władze WPiA umożliwiają studentom publikowanie w periodykach własnych (Kwartalniku Prawa Publicznego, Zeszytach Prawniczych UKSW, Młodym Juryście). Studenci pozyskują również przy wsparciu pracowników naukowych Wydziału granty badawcze (projekt badawczy „Warsztaty metodologiczne dla studentów” 23.04.2013, Projekty Badawcze pt. : „e-FORT elektroniczna mapa fortyfikacji helskich” 13-24.08.2012).

Podkreślić należy zadowolenie z atmosfery współpracy jaka panuje między kadrą naukowo dydaktyczną a studentami, co było podkreślane w trakcie spotkania ze studentami. WPiA stwarza rzeczywiste i bardzo bogate możliwości rozwoju osobistego i pogłębiania własnych zainteresowań badawczych.

Wydział od trzech organizacje we współpracy z C.H. Beck konkurs na głosę do orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczącego Kodeksu spółek handlowych. Kierownikiem projektu jest obecny Dziekan WPiA.

Szczególnie zauważalne są osiągnięcia studentów skupionych w swych zainteresowaniach badawczych wokół Katedry Postępowania Karnego. W 2013 r. pracownicy Katedry Postępowania Karnego WPiA UKSW przygotowali zespół trzech studentów, którzy wzięli udział w corocznej debacie Oksfordzkiej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, i zwyciężyli w finale ze studentami prawa z WPiA UW. Studenci z tej samej Katedry zajęli I miejsca na odbywającym się w dniach 12 – 14 maja 2013r., na Wydziale Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych Krakowskiej Akademii im. Frycza Modrzewskiego finale Ogólnopolskiego Konkursu na Symulację Najlepszej Rozprawy Karnej. Student V roku uzyskał wyróżnienie na odbywającym się w dniu 23 maja 2013r., na

WP Uniwersytetu w Białymstoku finale Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Postępowaniu Karnym.

4) Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.

WPiA UKSW prowadzi współpracę z otoczeniem naukowo-badawczym w zakresie organizacji konferencji, oraz przygotowywania wspólnych projektów badawczych, organizacji seminariów, forum wymiany doświadczeń i dzielenia się wynikami badań naukowych. Należy podkreślić, że część instytucji współpracujących z WPiA UKSW czynnie uczestniczy w ocenie efektów kształcenia i służy pomocą w kształtowaniu programów studiów, a zatem staje się interesariuszem zewnętrznym, który wpływa na jakość kształcenia na Wydziale.

Podjęmowana przez Wydział współpraca z szeregiem instytucji, takich jak m.in. firmy prawnicze, instytucje finansowe, regulatorzy rynku, administracja rządowa i samorządowa, podmioty wymiaru sprawiedliwości, jak również wydawnictwa i organizacje pozarządowe (NGO), owocuje wspólnymi przedsięwzięciami. Uwagę zwraca zatem rozległe *spectrum* podmiotów/instytucji z jakimi współpracuje Wydział. Powoduje to bardzo szerokie możliwości wszechstronnej współpracy, wielorakość jej form i ogromny wpływ na budowanie pozytywnego wizerunku Wydziału, a także na zwiększanie oferty dydaktycznej dla Studentów Wydziału (choćby poprzez możliwość współudziału studentów w tych formach współpracy). Każdy z obszarów wspólnej współpracy nastawiony jest na różny obszar efektów: współpraca ściśle naukowa (UW, UG, UW, UMK, SGH), jak i nastawiona na organizacje staży i praktyk studenckich (bardzo liczne porozumienia). Szerokie spectrum instytucji współpracujących z WPiA UKSW czyni tą formę współpracy rzeczywistą formułą wymiany doświadczeń, sugestii, oczekiwań rynku oraz wspólnych projektów. Celem tej współpracy jest zatem zarówno indywidualny i stały rozwój pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału, który bezsprzecznie wpływa zarówno na ich pracę naukową, jak i wiedzę dydaktyczną. Beneficjentami tej współpracy są także studenci Wydziału, którzy otrzymują najbardziej aktualną rynkowo wiedzę od uczestniczących we współpracy pracowników naukowo-dydaktycznych, a w wielu przypadkach sami są potencjalnie uczestnikami/współuczestnikami tej współpracy.

Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego od dwóch lat organizuje otwarte spotkania studentów z przedstawicielami dyplomatycznymi placówek zagranicznych. W wyniku tych spotkań studenci placówki ocenianej są często kwalifikowani na praktyki w tych przedstawicielstwach dyplomatycznych.

Pracownicy reprezentują placówkę w organizacjach i sądach międzynarodowych (wiceprzewodnictwo 44 sesji Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw międzynarodowego prawa handlowego – UNCITRAL; delegat RP na sesje grupy roboczej II UNCITRAL - arbitraż i koncyliacja; sędzia w Telders Moot Court Competition - zaproszenie na rok 2014; członkostwo w International Council for Commercial Arbitration.

WPiA utrzymuje kontakty i rozwija współpracę naukowo-dydaktyczną z podmiotami działającymi w sferze społeczno-gospodarczej. Podczas wizytacji oceniana jednostka przedstawiła listę wybranych przykładów aktywności Wydziału w obszarze edukacyjnym – związanych z potrzebami pracodawców i rynku pracy. Lista zawierała 15

pozycji, które dokumentowały mniej lub bardziej rozbudowane kontakty Wydziału z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami rozproszonymi w przestrzeni całego kraju.

Studenci WPiA pozytywnie ocenili współpracę Jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Istotna jest możliwość odbywania praktyk przez środowisko studenckie w kancelariach i firmach partnerskich. Oferta jest w tym zakresie bardzo bogata, na bieżąco aktualizowana. Władze przykładają należyłą wagę do angażowania studentów w kontakty z przedsiębiorcami i interesariuszami zewnętrznymi, również innymi ośrodkami akademickimi. Przykładem jest aktywny udział studentów w organizowanych konkursach ogólnopolskich pod opieką pracowników naukowo-dydaktycznych.

Załącznik Nr 7 – opis instytucji współpracujących oraz przedmiotu współpracy.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: W PEŁNI.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Badania naukowe jednostki są prowadzone na właściwym poziomie ich umiędzynarodowienia. Oceniana jednostka angażuje pracowników WPiA do podejmowania współpracy międzynarodowej przy realizacji wspólnych grantów. Istnieje stała współpraca w zakresie korzystania z visiting professors. Wydawane periodyki są organizowane we współdziałaniu naukowców z zagranicy, również pracownicy WPiA uczestniczą w tego typu współpracy z uczelniami zagranicznymi. Wydział zapewnia udział studentów w programach wymiany międzynarodowej, w tym Erasmus. Istotny jest fakt, iż studenci mają możliwość studiowania wybranego kierunku kształcenia poza macierzystą Uczelnią.

2) Jednostka podejmuje liczne i skuteczne działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia. Uczelnia podejmuje aktywnie działania w celu umiędzynarodowienia procesu kształcenia z punktu widzenia oceny studenckiej. Istotna jest możliwość uczestnictwa studentów z konkursach krajowych i międzynarodowych.

3) Warunki stworzone kadrze oraz studentom w zakresie współpracy krajowej i zagranicznej, możliwości publikowania, oraz wyjazdów konferencyjnych ocenić należy pozytywnie. Studenci WPiA mają możliwość uczestnictwa w wymianach krajowych z programem MOST.

4) WPiA UKSW prowadzi intensywną współpracę z otoczeniem na kilku płaszczyznach. Z jednej strony to współpraca obejmująca działalność naukową, z drugiej strony WPiA UKSW staje się dla otoczenia społeczno-gospodarczego partnerem w przedsięwzięciach niemających charakteru ściśle naukowego. Potencjał Wydziału jest wykorzystywany przy organizowaniu szkoleń czy pomocy w funkcjonowaniu przedsiębiorstw. Obie te płaszczyzny są wykorzystywane właściwie dla modyfikowania i ulepszania efektów kształcenia w ofercie dydaktycznej. Jednostka prowadzi odpowiednią współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym z punktu widzenia oceny studenckiej.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych,

Opieka naukowa

System opieki naukowej funkcjonuje prawidłowo. Istotne jest uwzględnienie potrzeb i zainteresowań studentów w badaniach i projektach naukowych. Według opinii studentów Jednostka zapewnia wsparcie ich rozwoju naukowego poprzez dostęp do odpowiedniej kadry naukowo-dydaktycznej oraz infrastruktury Uczelni. W ramach opieki naukowej środowisko studenckie wizytowanej Jednostki ma możliwość uczestnictwa w 24 Studenckich Kołach Naukowych (SKN) działających na Wydziale Prawa i Administracji UKSW. Według opinii studentów wskazane aktywności naukowe są zgodne z wybranym kierunkiem kształcenia oraz przyczyniają się do rozwoju ich zainteresowań. Istotna jest ciągła współpraca pomiędzy poszczególnymi SKN, która przekłada się na organizację wspólnych konferencji, projektów i seminariów naukowych.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wskazali, że często mają możliwość wyjazdów na krajowe i międzynarodowe konferencje i sympozja naukowe. W ostatnich 3 latach studenci uczestniczyli łącznie w 67 przedsięwzięciach o charakterze naukowym (ogólnopolskie i międzynarodowe konferencje, kongresy i warsztaty naukowe). Studenci mają również możliwość uczestnictwa w seminariach i wykładach otwartych organizowanych przez WPiA z zagranicznymi nauczycielami akademickimi. Istotne jest duże dofinansowanie wskazanych aktywności naukowych przez Uczelnię i Jednostkę, co studenci oceniają pozytywnie.

WPiA zapewnia swoim studentom odpowiedni dostęp do literatury i czasopism naukowych dzięki funkcjonowaniu Biblioteki Głównej oraz Biblioteki Wydziałowej. Studenci pozytywnie ocenili dostępność i jakość czasopism naukowych oraz możliwość korzystania z elektronicznych baz naukowych (np. LEX). Problemem jest jednak, według opinii środowiska studenckiego, niewystarczająca liczba egzemplarzy podręczników (szczególnie w Bibliotece Wydziałowej), niezbędnych w procesie kształcenia.

Pozytywnie należy ocenić możliwość publikacji prac i projektów naukowych w Studenckim Kwartalniku Naukowym „Młody Jurysta”. Studenci mają możliwość publikacji we wskazanym kwartalniku artykułów, głosów, orzecznictwa pod opieką merytoryczną kadry naukowo-dydaktycznej. Dodatkowo studenci mogą umieszczać swoje publikacje w Kwartalniku Prawa Publicznego oraz w Zeszytach Prawniczych UKSW.

Studenci uczestniczyli również w dwóch projektach badawczych: „Warsztaty metodologiczne dla studentów” (23.04.2013 roku) oraz „e-FORT elektroniczna mapa fortyfikacji helskich” (13-24.08.2012 roku). Możliwość udziału w projektach badawczych studenci ocenili pozytywnie.

Studenci WPiA wskazali, iż posiadają swobodę w dobrze tematyki prac dyplomowych. Dodatkowo mają odpowiedni dostęp do promotorów, których godziny konsultacji są dostosowane do potrzeb środowiska studenckiego.

System opieki naukowej skierowanej do studentów znacząco spełnia swoją rolę. Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku możliwości udziału studentów w ocenie i weryfikacji prawidłowości funkcjonujących form wsparcia naukowego. Zaleca się umożliwienie studentom ocenę i weryfikację form wsparcia, co przyczyni się do kompleksowego funkcjonowania systemu opieki naukowej.

Opieka dydaktyczna

Wydział Prawa i Administracji posiada właściwie funkcjonujący system opieki dydaktycznej skierowany do środowiska studenckiego. Studenci wizytowanej Jednostki mają odpowiedni dostęp do planów i programów studiów oraz dokumentów związanych z procesem kształcenia. Niezbędne informacje znajdują się na stronie Internetowej Uczelni, w elektronicznym systemie USOS oraz Dziekanacie Wydziału. Na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu studenci są informowani na temat zakresu materiału omawianego na zajęciach, charakterystyki przedmiotu, obowiązującej literatury oraz sposobu zaliczenia przedmiotu.

Ważna jest możliwość konsultacji środowiska studenckiego z wykładowcami. Konsultacje mają charakter powszechny, a ich terminy są dostosowane do potrzeb środowiska studenckiego. Istotna jest również możliwość kontaktu studentów z nauczycielami akademickimi poza wyznaczonym czasem. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat dostępności wykładowców podczas trwania konsultacji.

Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, z czego chętnie korzystają. Student może studiować według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia. Warunki, które trzeba spełnić aby ubiegać się o indywidualizację procesu kształcenia określa Uchwała nr 204/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 25 czerwca, w sprawie warunków odbywania indywidualnego planu studiów i programu kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Wydział Prawa i Administracji UKSW w Warszawie. Wskazane wymagania i warunki są poprawnie skonstruowane z punktu widzenia oceny studenckiej. Dodatkowo studenci wyróżniający się dobrymi osiągnięciami w nauce (łączna średnia ze studiów nie niższa niż 4.0 oraz średnia z egzaminów: prawa finansowego i prawa publicznego gospodarczego również nie niższa niż 4.0) mogą wziąć udział w pilotażowym programie „*Business Law*”, którego celem jest pogłębianie zainteresowań studentów w kierunku obszarów prywatnego prawa gospodarczego, publicznego prawa gospodarczego i prawa finansowego. Studenci uczestniczący w programie, po jego zakończeniu, otrzymują certyfikat wydany przez Dziekana WPiA. Środowisko studenckie pozytywnie wypowiadało się na temat programu „*Business Law*” oraz możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Niezbędne informacje studenci mogą odnaleźć na stronie Internetowej Uczelni.

Jednostka wykorzystuje nowoczesne techniki nauczania, jak e-learning do wsparcia procesu uczenia się studentów. Środowisko studenckie, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, pozytywnie wypowiadało się na temat nowoczesnych form wsparcia funkcjonujących na Wydziale. W formie e-learningu prowadzone są zajęcia m.in. z języków obcych oraz konwersatoria.

W Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora UKSW ds. studentów niepełnosprawnych, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym w procesie kształcenia. Uczelnia umożliwia rozwój dydaktyczno-naukowy osób niepełnosprawnych. W chwili obecnej w UKSW studiuje 271 studentów z niepełnosprawnościami, w tym 66 studentów na Wydziale Prawa i Administracji.

Uczelnia umożliwia rozwój naukowy studentów niepełnosprawnych oraz wspomaga ich w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia. Studenci mają możliwość indywidualizacji

zajęć, zmiany formy egzaminu i zaliczenia, wydłużenia czasu trwania egzaminu (maksymalnie o 50%) oraz zmiany warunków uczestnictwa w zajęciach.

Do dyspozycji studentów z niepełnosprawnością narządu słuchu są pętle indukcyjne zamontowane w niektórych salach wykładowych Uczelni. Dodatkowo osoby niedosłyszące mogą korzystać bezpłatnie z urządzeń wspomagających słyszenie (przenośne indywidualne wzmacniacze dźwięku FM).

Dla studentów niedowidzących w dwóch budynkach: Wydziału nauk Historycznych i Społecznych i Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej oraz Auditorium Maximum) na drzwiach wejściowych do wszystkich sal umieszczono etykiety brajlowskie informujące o numerze danego pomieszczenia. Studenci z dysfunkcją wzroku UKSW mają również możliwość korzystania z Biblioteki książek cyfrowych, znajdującej się w gmachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Infrastruktura wizytowanego Wydziału nie jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Istnieją bariery architektoniczne, które uniemożliwiają poruszanie się osobom z niepełnosprawnością narządu ruchu. Studenci niepełnosprawni ruchowo mają możliwość wynajęcia miejsca w parkingu podziemnym.

Wydział Prawa i Administracji zapewnia właściwy rozwój naukowy i dydaktyczny studentów niepełnosprawnych. Istotne jest, iż osoby niepełnosprawne są odpowiednio wspierane w procesie kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się. Zaleca się przystosowanie infrastruktury Wydziału dla osób niepełnosprawnych pod względem ruchowym.

Opieka materialna

Wydział Prawa i Administracji posiada przejrzysty system opieki materialnej i socjalnej skierowanej dla środowiska studenckiego. Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium socjalne, rektora dla najlepszych studentów, specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi. Świadczenia są wypłacane terminowo, bez zbędnych opóźnień, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Uczelnia w myśl art. 173. ust 2 Ustawy zapewnia pomoc materialną dla studentów niepełnosprawnych. Zarządzenie nr 92/2013 Rektora z dnia 22 listopada 2013 roku w §3 ustala wysokość stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych. O wysokości świadczenia decyduje stopień niepełnosprawności. Wysokość stypendium specjalnego dla studentów o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wynosi kolejno 450zł i 400zł, natomiast stypendium specjalne dla studentów o lekkim stopniu niepełnosprawności wynosi 350zł.

Środowisko studenckie ma odpowiedni dostęp do niezbędnych informacji związanych z opieką materialną poprzez dobrze funkcjonującą stronę Internetową Uczelni oraz elektroniczny system USOS.

Rozdział środków finansowych na świadczenia pomocy materialnej jest dokonywany w porozumieniu z Samorządem Studentów, co jest zgodne z art. 174 ust. 2 Ustawy.

Samorząd Studentów posiada swoich przedstawicieli w Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej (Decyzja Dziekana nr 1/2013 z dnia 10 października 2013 roku oraz Decyzja Prorektora do spraw studenckich nr 10/2013 z dnia 10 października 2013 roku), zgodnie z art. 177 ust. 3 Ustawy.

Decyzje w sprawie składanych wniosków do Komisji są wydawane w formie pisemnej i przysługuje od nich odwołanie zgodnie z art. 207 ust. 1 Ustawy.

Opieka materialna studentów Wydziału Prawa i Administracji funkcjonuje w oparciu o system, który znacząco spełnia swoją rolę. Ważne jest uczestnictwo studentów w weryfikacji funkcjonowania wskazanego systemu poprzez udział swoich przedstawicieli w Komisjach Stypendialnych oraz pośrednio poprzez ankietyzację „Studenti o funkcjonowaniu swojej Uczelni”.

2) *Jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych,*

System rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych wizytowanego Wydziału nie ma charakteru kompleksowego i nie jest objęty żadną procedurą. Sprawy sporne i konfliktowe pomiędzy studentami i nauczycielami akademickimi rozwiązywane są w oparciu o zapisy regulaminu studiów oraz rozmowy z Władzami Wydziału, głównie Prodziekanem ds. Studenckich.

Prodziekan ds. Studenckich rozpatruje składane przez studentów wnioski i skargi, a następnie stara się znajdować kompromisowe rozwiązania. Studenci pozytywnie ocenili wskazane postępowania.

Studenci Wydziału posiadają swoich przedstawicieli w Komisji dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji dyscyplinarnej ds. studentów (Pismo Okólne nr 3/2013 Rektora UKSW z dnia 11 lipca 2013 roku) w składzie niezłożonym z równej liczby studentów i nauczycieli akademickich, co jest niezgodne art. 213 ust. 5 Ustawy. Zaleca się uzupełnienie składów Komisji o dwóch przedstawicieli studentów.

3) *Jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.*

Samorząd Studentów Wydziału Prawa i Administracji prowadzi działalność w zakresie spraw studenckich, włączając w to organizację przedsięwzięć kulturalnych m.in. imprez okolicznościowych, akcji charytatywnych „Student Prawa Mikołajem”, wycieczek np. do Sejmu.

Samorząd Studentów wizytowanej Jednostki nie posiada własnego biura, lecz korzysta z sali Rady Wydziału lub biura Parlamentu Samorządu Studentów zlokalizowanego w pobliskim budynku, które jest wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy (komputer, ksero, drukarka, telefon). Wskazane formy pomocy według opinii studentów są wystarczające.

Istotne jest właściwe wsparcie materialne dla działalności Samorządu Studentów przez Uczelnię co jest zgodnie z art. 202 ust. 8 Ustawy. Wskazane środki mają charakter stałego budżetu, co studenci oceniają pozytywnie.

Uczelnia respektuje i spełnia wymagania ustawy z art. 61 ust. 3 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni. W chwili obecnej, jak wynika z listy obecności na kadencję 2012-2016, środowisko studenckie stanowi 22,22% wszystkich członków.

Wydział spełnia wymagania ustawy z art. 67 ust. 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów w Radzie Wydziału Prawa i Administracji. Środowisko studenckie jest reprezentowane przez 23,07% przedstawicieli studentów. Istotna jest możliwość aktywnego uczestnictwa studentów w posiedzeniach organów kolegialnych Uczelni.

Parlament Samorządu Studentów UKSW opiniuje Regulamin Studiów zgodnie z art. 161 ust.2 Ustawy. Opinia sporządzana jest w formie pisemnej uchwały.

Przedstawiciele studentów pozytywnie ocenili kontakt z Władzami Uczelni i Wydziału. Istotna jest możliwość partnerskiej rozmowy oraz życzliwe nastawienie Władz Dziekańskich do spraw studenckich.

Samorząd Studentów wizytowanego Wydziału prowadzi szkolenia dla studentów rozpoczynających kształcenie z zakresu ich praw i obowiązków. Szkolenia mają charakter prezentacji multimedialnych i są również organizowane dla studentów lat wyższych.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego ⁴ ZNACZĄCO.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) System opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej skierowany do środowiska studenckiego Wydziału spełnia swoją rolę. Istotne jest uwzględnienie potrzeb studentów niepełnosprawnych w omawianych aspektach. Problemem jest jednak częściowe nieprzystosowanie infrastruktury Wydziału dla studentów niepełnosprawnych z dysfunkcją ruchową.

2) System rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych znacząco spełniają swoją rolę z punktu widzenia oceny studenckiej. Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku odpowiedniej ilości przedstawicieli studentów w Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów.

3) Wizytowana Jednostka wspiera i stwarza odpowiednie warunki do działalności Samorządu Studentów. Istotny jest odpowiedni udział przedstawicieli studentów w pracach organów kolegialnych.

8. System wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, jego spójność i zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

- ocena kompletności i spójności wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia zawartych w dokumentach (decyzje, zarządzenia, uchwały) dotyczących prowadzonej polityki jakości, celów jakościowych, strategii realizacji tych celów oraz wprowadzenia i doskonalenia systemu zapewnienia jakości i zarządzania tym systemem.

- ocena zakresu, sposobu prowadzenia i kompletności dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych

czynników mających wpływ na jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych oraz doskonalenia tego systemu.

Z dokumentacji otrzymanej od Uczelni wynika, iż posiada ona dokumenty dotyczące przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, a także podyplomowych. W głównej mierze odnoszą się one do: tworzenia programów kształcenia, określania weryfikacji efektów kształcenia, w tym procesu dyplomowania, zasad rekrutacji, oceny nauczycieli akademickich, prowadzenia badań naukowych, oraz monitorowania losów absolwentów.

Struktura odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie przebiega na dwóch płaszczyznach, tj. na poziomie Uczelni oraz podstawowej jednostki organizacyjnej. Dokumentem określającym funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obecnie jest Zarządzenie Nr 84/2012 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W § 1 powyższego dokumentu określono cele Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zgodnie z ogólnymi zasadami Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia powinien zostać wdrożony na dwóch poziomach: ogólnouniwersyteckim oraz w jednostkach prowadzących działalność dydaktyczną. Następnie nadzór nad WSZJK sprawuje prorektor ds. kształcenia na szczeblu Uczelnianym, zaś na szczeblu jednostek organizacyjnych obowiązek nadzoru spoczywa na kierownikach tych jednostek (§ 2 ust. 1 - 2).

Strukturę organizacyjną Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia tworzą Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, w której skład wchodzi nauczyciele akademicki zatrudnieni w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy reprezentujący różne dyscypliny naukowe, reprezentanci studentów i doktorantów oraz pracownik Centrum Systemów Informatycznych. Do szczegółowych zadań realizowanych przez powyższą Komisję należą:

- opiniowanie strategii zapewnienia jakości kształcenia na UKSW,
- analiza raportów będących wynikiem przeprowadzonych badań oceniających organizację procesu dydaktycznego wśród studentów i nauczycieli akademickich,
- ustalenie kryteriów oceny zajęć, dokonywanej anonimowo przez studentów i doktorantów,
- opiniowanie wzoru ankiety dla absolwentów i analiza raportów będąca wynikiem przeprowadzonych badań wśród absolwentów dotyczących ich losów zawodowych,
- opiniowanie wzoru i analiza raportów samooceny dokonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne Uczelni,
- przeprowadzenie na podstawie powyższych raportów analizy w zakresie jakości kształcenia, i przedstawienie ich senatowi wraz z opracowaniem zaleceń poprawy a następnie sprawdzanie, czy zalecenia są realizowane. (§ 3 ust. 3).

Kolejno w celu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Uczelni został powołany Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji (§ 4 ust. 1).

Ponadto za realizację działań w wyznaczonych w obszarze zapewnienia jakości kształcenia odpowiada dział kształcenia (§ 8).

W Uczelni została przyjęta tzw. „Księga procedur jakości kształcenia UKSW”. Jak wynika z przeprowadzonych rozmów podczas wizytacji powyższy dokument jest na etapie projektu (nie został jeszcze wdrożony).

Przedstawiciele Uczelni poinformowali, że w Uczelni (po raz pierwszy) jest przeprowadzane badanie opinii nauczycieli akademickich. Powyższe badanie przeprowadzono w terminie od 3

do 17 grudnia 2013 r. więc jak wynika z informacji o terminie wizytacji na wstępie nie było możliwe zapoznanie się z wynikami przeprowadzonej oceny.

Również na poziomie Uczelni zostało przeprowadzona ocena elementów procesu dydaktycznego przez studentów. Powyższe badanie przeprowadzono w listopadzie 2013 r. (pierwotnie zamierzano je przeprowadzić w lipcu 2013 r.). Powodem przesunięcia w czasie powyższego badania było udoskonalenie kwestionariusza ankiety, który został zatwierdzony przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia w dniu 29 października 2013 r. Raport podsumowujący przeprowadzone badanie został przewidziany na styczeń 2014 r. Działania poprzedzające powyższy proces stanowiło przeprowadzenie ankiet wśród studentów jednak nie dokonano analizy tych ankiet.

Na stronie internetowej Uczelni można znaleźć informacje na temat jakości kształcenia w Uczelni.

Na Wydziale Prawa i Administracji zgodnie z § 5 ust. 1 powyższego zarządzenia Dziekan powołał Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Zgodnie ze stanem faktycznym w skład powyższej Komisji wchodzi: dwóch nauczycieli akademickich i przedstawiciel studentów (Uchwała nr 37/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie rozszerzenia składu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia), sekretarz (Uchwała nr 141/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 14 maja 2013 r. w sprawie wyrażenia opinii co do wniosku dziekana o powołanie do składu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i powierzenie obowiązków sekretarza) oraz studenta (Uchwała nr 34/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie wyrażenia opinii co do wniosku dziekana o powołanie do składu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia przedstawiciela studentów Wydziału Prawa i Administracji). W zarządzeniu Nr 84/2012 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wskazane zostały: cel powołania powyższej Komisji i jej zadania oraz organ powołujący Komisję, jednak nie przedstawiono składu komisji, tj. brak przepisu regulującego kwestie składu powyższej Komisji. Powyższe Uchwały Rady Wydziału również nie zawierają podstawy prawnej co pozwala na stwierdzenie iż kwestia składu powyższej Komisji nie została uregulowana w żadnym dokumencie stanowiącym wewnętrzne przepisy prawa Uczelni. Zgodnie § 5 ust. 3 przywoływanego na wstępie Zarządzenia do zadań Zespołu należy m.in.:

- sporządzanie raportów z oceny własnej wydziału w poszczególnych obszarach działalności dydaktycznej. Jak poinformowano podczas wizytacji ze względu na zmianę formy karty samooceny wydziału i uruchomienie badań online złożenie raportu ustalono na dzień 17 grudnia 2013 r. W konsekwencji pełna samoocena wydziału będzie możliwa na przełomie roku 2013/2014.
- monitorowanie stosowanych kryteriów, przepisów i procedur oceny studentów i doktorantów, oraz
- ocenianie elementów organizacji procesu dydaktycznego służących zapewnieniu odpowiednich warunków kształcenia i warunków materialnych studentów.

Kolejno na podstawie § 6 powyższego zarządzenia na Wydziale została powołana Wydziałowa Komisja Dydaktyczna ((Uchwała nr 69/2012/2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie powołania Wydziałowej Komisji Dydaktycznej).

Wyżej wymienione zarządzenie również przedstawia procedury w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, którymi są m.in.: a) monitorowanie, ocena i doskonalenie kształcenia, b) monitorowanie stosowanych kryteriów, przepisów i procedur

oceniających studentów i doktorantów, c) dbałość o wysoką jakość kadry dydaktycznej, d) doskonalenie organizacji procesu dydaktycznego

W zakresie systemu zarządzania jakością kształcenia na ocenianym Wydziale organem odpowiedzialnym za jego działanie jest kierownik podstawowej jednostki (Dziekan). Dziekan może powierzyć określone zadania Pełnomocnikowi ds. Jakości kształcenia oraz Pełnomocnikowi ds. dydaktycznych i KRK. Jednak kompetencje tych organów (co zostało potwierdzone podczas rozmów z przedstawicielami Wydziału) nie są ściśle określone przepisami prawa wewnętrznego Uczelni. Pełnomocnicy wspomagają i koordynują WKJK i WKD oraz wykonują oni polecenia Dziekana na zasadzie pełnomocnictwa.

Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację z posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w tym przedmiotem jednego posiedzenia było przyjęcie planu pracy WZDJK na rok akademicki 2012/2013.

Narzędziem, które służy realizacji zakładanych celów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest ankieta oceny zajęć dydaktycznych oraz kwestionariusz ankiety dla studenta.

Wydział stosuje w pewnym zakresie procedury sprawdzające efektywność działania systemu i korygujące politykę zapewniania jakości kształcenia poprzez przygotowywanie np:

- „księgi procedur jakości kształcenia UKSW”. Procedury wynikające z tej Księgi jeszcze nie zostały wdrożone na ocenianym Wydziale, oraz
- „raport w sprawie jakości kształcenia na UKSW”, który zawiera analizę SWOT (maj 2013 r.). Na podstawie powyższego dokumentu przyjęto Uchwałę Nr 69/2013 Senatu UKSW w sprawie oceny jakości kształcenia oraz wytycznych dotyczących poprawy jakości kształcenia dla jednostek prowadzących kształcenie.,
- Raport z badania karier zawodowych absolwentów UKSW 2011/2012,
- Harmonogram prac na rok akademicki 2012/2013 Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia WPiA UKSW, oraz
- Regulamin Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 23 października 2012 r.

Ponadto podczas wizytacji przedstawiono dokument pt. „Zarządzenie nr .... Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia .... W sprawie określenia zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW”. W trakcie wizytacji był to dokument w fazie projektu. Jednak jest to dowód na podejmowanie działań przez Władze Ocenianego Wydziału prowadzące do poprawy i doskonalenia systemu na Wydziale, bowiem powyższy projekt będzie zmieniał zapisy już funkcjonującego w tym zakresie zarządzenia nr 2/2012/2013 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UKSW z dnia 9 października 2012 r. w sprawie określenia zasad i procedur doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji. Na podstawie powyższego dokumentu celem jest doskonalenie jakości procesu dydaktycznego poprzez okresowe przeglądy np.: a) procesu projektowania dydaktyki, b) realizacji programów nauczania, c). zasad i metod oceniania studentów, d) wspomagania procesu kształcenia, e) badania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, f) wyników ankiet studenckich, g) procesu i wyników hospitacji.

Po zapoznaniu się z dokumentacją z posiedzeń Rady Wydziału stwierdzono, iż są poruszane m.in. takie tematy, jak: zatwierdzanie zmian w planach i programach studiów wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Ocenianym Wydziale oraz projekt efektów kształcenia dla programów kształcenia na kierunkach prowadzonych na Wydziale oraz powołanie do składu WKJK.

Rada Wydziału Prawa i Administracji właściwie zareagowała na uwagi Zespołów Oceniających z wizytacji przeprowadzonych (na podstawie przepisów obowiązujących do

30.09.2011 r.) na kierunkach „administracja” (w terminie 28 – 29 marca 2008 r.) i „prawo” (w terminie 19 – 20 października 2012 r.) oraz dokonała korekt zgodnie z zaleceniami PKA. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych w obszarach tego wymagających został zamieszczony w Załączniku Nr 3.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, iż gromadzenie i analiza danych nie jest jeszcze kompleksowa i systematyczna a dokumentacja nie jest w pełni kompletna. Zapewne wynika to z ciągłego doskonalenia WSZJ w Uczelni a odzwierciedleniem tego stanu faktycznego są wzory i projektach dokumentów, przygotowywane w Uczelni.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ **ZNACZĄCO**

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wydział Prawa i Administracji UKSW opracował strukturę systemu zapewnienia jakości kształcenia zgodną z system wewnętrznym przepisów prawnych obowiązujących w Uczelni, stwarzając pewne mechanizmy do jego doskonalenia i analizy jego działań. Jednak należy zwrócić uwagę, iż na ocenianym Wydziale powinny zostać podjęte dalsze działania zmierzające do rozwoju i doskonalenia systemu. Pracownicy Wydziału niebędący nauczycielami akademickimi również powinni uczestniczyć w pracach WSZK. Ponadto system powinien objąć także prowadzone na ocenianym Wydziale studia podyplomowe. Należy uregulować kwestie składu WKJK, bowiem obecnie skonstruowane uchwały Rady Wydziału w tym zakresie nie mają odzwierciedlenia w żadnym dokumencie prawa wewnętrznego Uczelni. Brakuje także określenia zadań Pełnomocników: ds. Jakości kształcenia oraz ds. dydaktycznych i KRK przepisami prawa wewnętrznego Uczelni, co powoduje brak przejrzystości w strukturze organów funkcjonujących w obrębie WSZJ. Sposób prowadzenia i kompletność dokumentacji nie jest jednorodny, niektóre elementy są opracowane w sposób kompletny inne zaś są na etapie tworzenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji			X		
zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
prorowadzenie badań naukowych		X			
współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
system wsparcia studentów i doktorantów			X		
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,			X		

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

W raporcie samooceny, do mocnych stron WPiA UKSW zaliczono m.in.: funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, systematyczne podnoszenie poziomu jakości kształcenia, posiadane zasoby kadrowe, podstawową ofertę dydaktyczną, wzrost pozycji Wydziału w rankingach, wzrost poziomu rekrutacji na kierunku „prawo”, internacjonalizacja – znacząca ilość umów o współpracę z ośrodkami zagranicznymi, elastyczne reagowanie na postulaty studentów (np. program „Business Law”), bardzo dobry poziom wewnętrznej organizacji prac Wydziału, prężny rozwój „Kliniki Prawa” i organizacji studenckich. W ocenie ZO, diagnoza raportu samooceny, w odniesieniu do mocnych stron Wydziału generalnie jest trafna. Należy jednak zwrócić uwagę, iż wewnętrzny system jakości kształcenia wymaga jeszcze szeregu usprawnień i uzupełnień, o czym była mowa wyżej, przy okazji uzasadnienia oceny kryterium 2. Z pewnością, o jakości uczelni i jej jednostek organizacyjnych decydują przede wszystkim ludzie – pracownicy naukowo - dydaktyczni, dlatego do mocnych stron Wydziału należałoby zaliczyć zarówno jego kadre, jak i troskę, jaką przywiązują Władze Wydziału do zapewnienia dobrych warunków pracy. ZO może potwierdzić także bardzo dobrą organizację pracy administracji Wydziału. Umiejscowienie działalności Wydziału z pewnością może być jego mocną stroną, pod

warunkiem iż przez internacjonalizację rozumiemy konkretne, realne działania, a nie tylko samo zawarcie umów o współpracy – większość wydziałów prowadzących kierunki takie, jak prawo, czy administracja, zawarło wiele takich umów, jednak przeważnie niewiele z tego wynika.

Do słabych strony Wydziału zaliczono w raporcie samooceny: posiadane zasoby materialne i finansowe, brak nowoczesnego budynku, brak nowoczesnej biblioteki, brak studiów doktoranckich i niewielką ofertę w zakresie studiów podyplomowych, brak bazy noclegowej dla gości Wydziału i studentów. Także i w tym wypadku ZO może potwierdzić – generalnie - trafność diagnozy. Sytuacja może z pewnością ulec poprawie w razie uzyskania przez Wydział większej samodzielności w sferze finansowej i majątkowej, zaś co do uruchomienia studiów doktoranckich, to starania pracowników Wydziału o awanse zawodowe zapewne niebawem pozwolą na uruchomienie tych studiów. Konieczne jest także podejmowanie dalszych kroków na drodze budowy systemu jakości kształcenia, o czym była już mowa wyżej.

Do szans (w kategorii czynników egzogenicznych) zaliczono coraz liczniejszy udział pracowników Wydziału w grantach badawczych; intensyfikację współpracy z innymi ośrodkami akademickimi; nieustannie wysoki popyt na usługi edukacyjne w m.st. Warszawa; rozszerzającą się współpracę instytucjonalną z podmiotami/ instytucjami rynku komercyjnego oraz organami władzy publicznej. Niewątpliwie, szanse Wydziału zostały wskazane trafnie.

Do zagrożeń zaliczono natomiast niż demograficzny i „narastające problemy polskiego szkolnictwa wyższego”. Należałoby tu dodać, iż dużym zagrożeniem może okazać się konkurencja ze strony ośrodków akademickich spoza kraju, gdyż swobodny przepływ osób w granicach UE sprzyja powiększaniu przewagi przez podmioty o relatywnie silniejszej pozycji w danym segmencie spraw społeczno – gospodarczych i działa przede wszystkim na korzyść państw oferujących wyższą jakość życia i dochodów.